

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ՍԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՅԻՍ 1, 1914.

ՆՊ 18

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊԷՆՏԻ ՄԱՍՈՒՍԼԱՐ

Պեշերի զարսաշըղըն հագիգի հասար	3. Գ. Գ.	417
«Բեաճիր, աննա աշի»	Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ	419

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Ազատամարտի վե հանգստի մեթոդներ		421
Ազատ մոռնապաշտի վե մեթոդներ		422
Թրակիս Բուռնար		422
Մեխիզա վե Մ. Ամերիզա		422
Ապագայի միջոցառում		423

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Մեթոդների միջոց համեմատական հոտում		
Վարդյի Թիրֆահ	ԵՂԻԱ ԷՖ. Ս. ՊԵՇԵՆԻԼԵԱՆ	424
Պողոսյան ռեսպեկտի մոնիթինգի քեհերի	ՎԵՐ. Ս. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ	426
1913 սենյակի սրահի քեհերի	ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ	428

ՏԻՆԻ

Միջոցների նիստի օրում	ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. Յ. ԹԵՐՁԵԱՆ	429
«Բեաճիրի պիլի իսիլ»	Ա. Ս. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ ԷՖ.	430
Էօնրեկ օն իւլ խոսքաւար		431

ՄԻԻԹԷՆԷՎԼԻ

Սարգիս Կ. Թեյֆեանի եփեհի		431
Վասիլյանի մեթոդներ		433
Սուրբ Թադեոսեանի Բ. Մ. մեթոդներ	ՎԵՐ. Ա. Ջ. ԵՂՈՅԵԱՆ	433
Եռան Շի Գայ	Յ. Գ. Գ.	434
Իշխրաւաւ սալիք	ՎԵՐ. ԵՆՈՎԷ Յ. ՀԱՏԻՏԵԱՆ	435
Թեֆրաւ պաշտանալ ֆեյֆի		436
ՀԱՅԹԱ ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ		436

ՆՈՒՍԽԷՍԻ 1 ՂՐԵ.

ՅՅՅՅ

ՔԷՇԻՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
ԻՍԹԱՆՊՈԼ

«رهما» ارمني الحروف تركيه هفته در صاحب امتياز و مدير مسئولی او حانس کيرقوريان

ՐԱՀՆՈՒՄԱ
ՀԱՖՏԱԼՈՐ ԴԱՁԷԹԱ
 Սահիպի ի խոթիյազ
 Միւսիր ի մեռուլ
 Վեր. Յով. Գ. Գրիգորեան
 Պայպի Հառու, Տերխաւսկք

THE RAHNUMA
 A weekly Armeno-Turkish Paper
 Editor Rev. H. K. Krikorian
 Bible House
 Constantinople
 Turkey

Ե Լ Բ Ա Ի Թ			
Սենեվի ապօրէ պէտէրի	40	Ղրուշ	
Ամերիգա իյիւն	2	Տօյար	
Ինկիլթերա իյիւն	8	Շիլին	
Մեմլուքի իւրի իյիւն	10	Ֆրանկ	
Պէտէրի 40 փարա			
Իրանի, մուվաֆազ փարա			

TERMS			
An. Subscrip.	Pes.	40	
U. S. A.	\$	2	
England	Shils.	8	
Other countries	Frs.	10	
—o—			
Single Copy 40 Paras			
—o—			
Advertising rates on application			

«ՐԱՀՆՈՒՄԱ»ՆԸՆ ՄԻՒՍԱՊԱԳԱԼԱՐԸ

Րահնիւնանըն գարիյունունտան պիր զաթ
 «Էրմենի միլիթերինն իւրենա մեհենիյեթինն իմա
 երիւթիյի իւրսմէք նն» իւր ,, մէվլուէսի իւզէրի-
 նէ պիր միւքեաֆաթ միւսապագաւը ալմըն
 տըր: Պու միւսապագանըն չարթլարը աթիտէ-
 քիլէր տիր:

1. Պալատէքի մէվլուէ իւզէրինն հաղըլա-
 ճագ պէնտ ալի (original) եանի մուհարրիլին
 քէնտի թահրիլի վէ միւթալէասը կսէրի օլ-
 մագ լաղըմ տըր:

2. Պէնտլէր թիւքքէ լիսանտա օլաճագ,
 Պիրի էրմէնիճէ հաղըլա թիւքքէյէ թէրճէմէ
 էթաթիլի իսէ տաթի օլապիլի:

3. Պէնտ Րահնիւնանըն 15—16 սիւթու-
 նունու տօլտուրաճագ գատար, հաթա, 4,000—4,500
 քէլիմէտէն իպարէթ օլմալը տըր:

4. Պէնտ Րահնիւնանըն իտարէխանէսինն
 1914 Յունիս 1 տէն էվլէլ եէթիլմիշ օլմալը
 տըր:

Պու միւսապագա պէնտլէրի միւքթէտիր
 պիր հէյէթի միւմէյիյիյէ թէվտի էտիլէրէք
 թէթիլի էտիլէճէք, վէ Րահնիւնատա նէլի
 թէնսիպ էտիլմէք իւզըրէ էն եիւքսէք տէրէ-
 ճէյի իրազ էտէն պէնտին սահիպինն 5 Օսմ.
 լիւրասը միւքեաֆաթ վէրիլէճէք տիր:

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Մ Ի Խ Ս Ա Պ Ա Գ Ա

Մասն.— Նիյիւն փոքեքսանըլը յի սենե-
 վերսէ օյսուդու կիպի իյերի կիթմէյիպ օյսուդու
 եւերսէ տարույո: (Բ) Պունա տէվա հալիսէ
 գուլլանըրսանագ չարէլէր ճէլէր իւրիւր:

Շէրաթի.— 1. Հէր իսթէյէն պու մատտէ
 հաղըրնտա պիր մէզալէ հաղապիլի, տահա
 զիյատէ միսիւնէր վէ վերապատուելիլէրտէն
 տիւլէմէք իսթէրիլ:

2.— Մէզալէնին ուզունլուղու Րահնիւնանըն
 8 սիւթունունու տօլտուրաճագ գատար օլա-
 պիլի, մութլագա պիր հուտուտ գօմագ տա
 իսթէմէյիլ:

3.— Պու մէզալէլէր Րահնիւնա իտարէսինն
 կէճտէրիլէճէք, վէ օրատա 3 քիլիտէն իպա-
 րէթ պիր հէյէթ պագաճագ, Միւլլիլի Գրի-
 պորեան էթ. հէյէթին իլինտէ օլմագ չարթ
 տըր: Օլ պիր իքիսի սօնրա թային օլունուր:
 Մէզալէ հաղան քէն գօմիսիւնա տաթիլ օլա-
 մագ:

4.— Յունիս 1, 1914է գատար մէզալէլէր
 գապուլ օլունուր:

Սահիպի իմզա պու մատտէ հաղըրնտա էն
 էյի պիր պէնտ հաղանա 3 Օսմ. լիւր. վէ իքիմէ
 էն էյի հաղանա 2 Օսմ. լիւր. միւքեաֆաթ վէ-
 րէճէք տիր:

Մեքսիկն,

Ն. Հ. ԲէճէՊեան

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՅԻՍ 1, 1914.

ՆՊ 18

ՊԷՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԸՐ

ՊԷՆՏԻՐԻ ԳԱՐՏԱՇԼԸՂԸՆ ՀԱԳԻԳԻ ԷՍԱՍԸ(*)

Նիչէ ճէմլէթլէր տար մազսէսլէր ի-
չիւն թէէսիս էտիլիլէր, լաքին Կ. Ք. Շիր-
քէթլէրի իչիւն վասի պիր էսաս, պիւթիւն
պէշէրի պիրատէրիչին էսասը լազըմ տոր:
Պու էսասը թային Էթմէք էմրինտէ պիր ճի-
հէթտէն պաթթիյար պուլունույորըզ, զէրա
մէմլէքէթիմիզ քէնտի պաշնա քիւչիւք պիր
տիւնհա ոլտուղունտան, անըն էհալիսի իչիւն
մուվաֆըզ ոլան էսաս պէշէրիլէթ իչիւն տէ
մուվաֆըզ ոլուր տէշէպիլիլիզ, Շարք իլէ
Ղարպ, տին իլէ տինսիպիւք, Քրիսթիյանըզ,
Իսլամիյէթ, Շէհուարիլիւք վէ Փութիւքէթիւք
պուլրատա վար տըր: Իմտի մէմլէքէթիմիզ ի-
չիւն հազիզի դարտաչըզ էսասընը պուլուր-
սազ տիւնհա իչիւն ուխուվէթ էսասընը պուլ-
մուշ ոլուրուզ:

Ալէսսէվիյէ դանն ոլունուր քի, պու տիյար
էհալիսի իչիւն ումումի պիր դարտաչըզ է-
սասը պուլմազ իմքեանսըզ տըր: Պու սէպէպ-
տէն հալ ու քէյֆիյէթլէրէ կէօրէ սընֆլար
թէշըլէ էտիպ անա կէօրէ տէ էսասլար պուլ-
մազըզըզը թաւսիյէ էտիլիլ:

Պու թէլալիւն իչիւն Միլիյէք պիր էսաս
օլուր տէյու. դանն ոլունույոր: Մէտէնի տիւն-
հատա, պու միլիյէթ մէսէլէսինէ չօզ էհէմմի-
յէթ վէրիլմէքտէ տիր: Փան-Սլաւիլիզ, Փան-

Ճէրմանիզմ, Փան-Թիւրքիզմ վէ սաիր Փան-
...իզմլէր փէք իչէ հարայօր կէօրիւնիւյօր:
Ատէմլէր գան ալազասընճա թամիֆ օլու-
նուլ, քէնտի մէնֆաաթլարընը խարիճի
տիւնմէնլէրէ դարչը միւտաֆաա էտէպիլիլէրտէ
իչ տահա գօլալաչըր տէյու դանն էտիյօրլար:
Վազաա պու էսաս սօն մուհարէպէլէրտէ
պէօյիւք պիր րօյ օյնասը վէ գօլայ տէրք օ-
լունուպիլէն պիր էսաս տէյու կէօրիւնիւյօր:
Լաքին չու տա սահիհ տիր քի, պու մէսլէք
միլլէթլէրին միւշքիլաթընը արթըրըյօր վէ
անճազ սիլահլը միւսալահայը մուվազաթլէն
թէէմլին էտիյօր:

Պազըլար իսէ մէնաֆի ի շախսիյէ մուհիմմ
պիր էսաս տըր տէյու իտտիա էտիյօրլար, միւշ-
թէրէք մէնֆաաթլարը օլանլար միւշթէրէք
տիւնմէնլէրէ դարչը իթթիհատ եա իթիլաֆ է-
տէրլէրտէ պու էն էմին թարիզ տիր տէյու
տիւնիւնիւլիւր:

Պէօյիւք վէ քիւչիւք տէվլէթլէր պու էսաս
իւղէրինէ իթթիֆազ էտիյօրլար, պու մէմլէ-
քէթտէ տաիսի ճիւմլէ Օսմանլըլար պու էսաս
իւղէրինէ իթթիֆազ էտէպիլիլէր:

Լաքին պու էսաս տա կիւվէնիլէմէզ, զիրա
հէր նէ գատար պու հալ նիֆազ վէ մուհա-
րէպէտէն էյի իսէ տէ, տէվալը վէ եիւքսէք
պիր մէպտէ տէյիլ տիր:

Պազըլար տա միւքեգապիլ խըսմէրի քեաֆի
պիր էսաս թանըյօրլար: մէսէլա ֆարմասօն-
լուզ, Պունտա դարտաչըզ իչիւն, տահա եիւք-
սէք վէ տահա ումումի պիր էսաս վար տըր:
Սէն պանա հարտըմ էտէրսէն պէն տէ սանա
հարտըմ էտէրիմ, պէօյլէմէ իքիմիզ տէ պիրի

(*) Պու եազընտու իսթանպօլտը ինիգատ էտէն Կէնճ
Քրիսթիյան Շիրքէթի գօնֆէրանընտա իրատ ոլունան
նութգատն իգթիպատ էտիլմիշ տըր:

պիրիմիդոն խթիֆատէ Էտէրիզ: Սըրֆ մէն-
ֆաաթ Էսասը խօսապինանէ տիր, լաքին պու-
միւթէգապիլ խլոմէթ մէսէլինտէ պաչգալարը
տա տիւչինմէք վար տըր: Պուռտան մատա
էյէր պիւր առէմ պիր սաիրէտէ ֆէսա-
քեարանէ իշլէմէյի Էյրէնիր իսէ, պաչգա
սըրալարտա տախի Էյլէ հափապիլիր, վէ
պու մէսլէք պուռա հարսըմ Էտէպիլիր:

Լաքին պուռնուն տա ալէյինտէ ալէնիլէմէք
չէյ վար տըր: Փարմասոնլուգտա պուլունան
կիզլիլիք պուռնուն ալէյինտէ սալըլապիլիր,
վէ ինսանը գօլաճա խօսապինիլէ գրլազուզ-
լար վէ պաչգա ալազալար պուռնուն ելէրինէ
կէչէպիլիրէր:

Գարտաչլըղըն պիր Էսասը տա ճիւն տիր.
պուռտա պիզի իրչատ Էտէմէք օլան Էսաս
խօսապինիլէ ալէյիլ, Ալլանըն չէրիաթը տըր:
Ինսան, մէմլէքէթ վէ զէմանի մէնֆաաթ ի-
չին օլտուղունտան տահա գօլայ պիր սու-
րէթտէ Ալլանըն իրատէթի իչին խուսուսա
պիզիմ Էնայիմիլ իչին ֆէտա ի նէֆա Էտէ-
պիլիր: Պու Էսաս էն եիւքսէք վէ էն գուզ-
վէթլի մուճիպ սալըլապիլիր: Միւսլիման իչին
պիւթլին հիւքիւմէթ իտարէսի վէ հէյէթ ի
իճթիմալիլէ տինի միւլէսսէսէլէր տիրլէր, Բը-
րիսթլյան զաւլալար տախի տին նօզթա ի նա-
զարընտան թագսիմ օլունմուշ տըրլար:

Լաքին հէփ պու տինլէր վէ ֆըրգալար
իչին ումումի Էսասը նէրէտէ պուլաճա-
ղըլ: Ալլանըն իրատէթինէ տաիր Միւսլիմա-
նըն ֆիքրի պիր չէչիտ, Օրթօտօքսընքի պաչ-
գա պիր չէչիտ, Փրօթէսթանթընքի ճիւլարըն-
քինտէն ֆարզլը, «բուհճու» իսէ հիչ պիրինի
պէյէնմէլ: Հէփ պու ֆարզլարը իթթիֆագ
Էթթիրմէք իմքեանսըլ կէօրիւնիր:

Նիչլէր տէ տինլէրտէ պիր իթթիհատ Է-
սասը պուլամաղըլարընտան, ուլուզվէթին
էն Էմին վէ էն եիւքսէք Էսասը ալէյու ին-
սանիյէթի թագսիմ Էտէրլէր: «Ատէմի առէմ
մագաւընտա ալ վէ ուլուզվէթ Էսասընը անըն
իւզէրինէ գօյ» տէրլէր: Տինլի տինսիզ, զէնկին
ֆապիր, գալիթալիսթ, սօսիալիսթ, հէփիսի
անտէ իթթիֆագ Էտէպիլիրլէր: Ինսանիլէթ
ինսանի գարտաչլըղըն մանթըգի Էսասը տըր:
Սիւնի պիւլալարը պու տէֆ Էտէր, պիզի իա-
յալի միւճատէլէրտէն պուլթարըր: Ճիւլէ
սիյասի, տինի վէ իգթիսատի իսթիպտատա-
րը երգար: Ինսանիլէթիլէր միւլէսսէսէլէր
վասըլմասըլա պու չօգ իշ կէօրմիւշ տիր:

Պու չէյէր գուլաղա խօշ վէ ֆիքրէ մա-
գուլ կէօրիւնիր, լաքին Էսաս օլաճագ առէմ
քիմ տիր, սէն մի, պէն մի: Էյէր հապիգի
ինսանըլ Էագղընտա իթթիլաթ մէյտանա կէ-
լէճէք օլուրսա, հապիգիսինի քիմ թային Էտէ-
մէք տիր: Պու միւճատէլէ Էնճամ գոնուկիզմ
անաւշի, ազաա մուճապէթ վէ Էմսալինտէ
գարսըր գրլար:

Շու հալտէ ինսանի գարտաչլըլ իչին հա-
պիգի Էսաս պուլմագտա մէյոս մը օլաճա-
ղըլ: Նէ գան գարտաչլըլը, նէ թօփրագ գար-
տաչլըլը, նէ տին գարտաչլըլը պիղէ հապիգի
Էսասը վէրմէյօր:

Պիզմէ պիր գարտաչլըլ վար քի, պու ա-
րատըղըմըլ Էսասը պիղէ վերիր, օ տա Ալլան
գարսալըլը տըր, եանի Ալլանտա օլան գար-
տաչլըլ տըր: Պուռու տին գարտաչլըլընտան
վէ մախուզ գարտաչլըլընտան ալըլմալըլըլ:
Տին գարտաչլըլը միւլթլէք ազալա վէ մէ-
րատիմ իւզէրինտէ միւլէսսէս տիր, մախուզ
գարտաչլըլը իսէ ճիւլմէմիզին իլք փէտէրի
Ագամըն Ալլան թարաֆընտան եարատըլմագը
ֆիքրինտէն նէչէթ Էտէր: «Իպթիտատէ Ալլան
սէմաւաթ վէ զէմինի վէ հաղրէթ ի Ագամը
հարաթտը» տէրիլ վէ պուռտան ճիւլէ ին-
սանլար գարտաչլար օլուրար:

Ասլ թասաւվուր իսէ չու տըր:— Ալլան
ճիւլմէ մախուզաթըն վէ պիզիմ էլան ֆալիլ
(immanent) Էսասը տըր վէ օ չիմտի վէ տաի-
մա սէվէն Էսաս հանի, փէտէր տիր: Պէյլէճէ
պէն վէ ճիւլմէ առէմլէր գարտաչլար ըլ: Պու
ֆարզ Էտէր քի:

1. Պէնիմ ինսանըլ իտէալըմ չիմտի սէ-
վէն Ալլանտա տըր, ալ ինսանըլըն Էսասը
Ալլան տըր:

2. Պէնանըն իլէ միւլթալի վէ սէվէն միւ-
լազաթտա պուլունմագլա քեամիլ առէմ օլա-
պիլիրիմ:

3. Պաչգա առէմլէրին ինսանըլը տախի
չիմտի սէվէն Ալլանտա տըր:

4. Պէյլէճէ հէփիմիլ ալի ֆամիլիայա
աիտ օլարագ հապիգի գարտաչլար ըլ:

Պու մէվզիին Բրիստոսըն հայաթընա օլան
ալազասընա տիգգաթ էյլէ: Անըն ինճիլի նէ
ազալա, նէ մէրասիմ, նէ տէ հաթթա անըն
ուլուհիլէթի տէյիլ տիր, անճագ չու, եանի ա-
ռէմ Ալլանըն Էվլատը վէ հէր առէմ տիրի
փէտէրտէ պիրատէրլէր օլմասը տըր: Բրիստոս
քէնտիսի պու ինճիլի եաչատը, առէմլէրի

պուռ նուրստա կէօրտուր վէ ճիւղէ աստեմէրին պէօյլէ օլմաուրնը միւրատ էյլէտի: Բրիստուսըն Բրիսթիյանըղը պու խտի:

Պու էսաս մագուղ տըր, զիրա Ալլահըն ալէմտէ էլան ֆաիլ հազըր օլմասը ասըր հազըր ֆէլտէֆէրինին թէմէլ թաշը տըր վէ մուհապէթ տիւնեատա էն պէօյլէք շէյ տիր:

Պու էսաս ումուվի տիր: Տիլէր էսասլարը շամիլ օլուպ անլէրի երեքսէլալ, պիլիւր: Միլլի-յէթփէրվէր, սօսիպիսթ, ինսանիյէթփէրվէր վէ սաիրէ օլապիլիւրիլ, լաքին էկէր պու էսասը տա դապուլ էտէրսէք տահա էյի միլլի-յէթփէրվէր, տահա էյի սօսիպիսթ վէ քանա էյի խայրիսալ օլապիլիւրիլ:

Պու էսաս գապիլ իւլ իմրա տըր, իւրօփիլըն տէյլլ տիր: Պու էսասը էօմրին ճիւղէ ալա-գալարրինա թաթպիլ էտէպիլիւրիլ: Պիր Գաթօլիք, պիր Փրօթէլսթանիլ, պիր Բրիսթիյան, պիր Միւսիլման, պիր սօսիպիսթ վէ պիր գաթիթալիսթ, պիր միւսին վէ պիր աինսիլ պիրիպիլլէրիլլէ իթիլաֆա տիւլմէյէրէք պու էսաս իւզէրինէ իլալիւն էտէպիլիւրիլ: Ատէմէր պէօյլէ պիր ումուվի էսաս պուլմաղա թալիպ տիրլէր վէ գաննըմըգնա պու էսասը կէօրիւպ անլայանլար անա կէօրէ հաշայապիլիլիօրտը:

Իյթէ ինսանի գարաալըղ իչիւն հազիլի պիր էսաս: Պու տիյար էհալիսի իչիւն վէ ճիւղէ տիյարլարըն էհալիսի իչիւն հալէ մուվաֆըղ պիր էսաս, վէ էմինիլ քի Կ. Բ. Շիրքէթլէրի իչիւն տէ հազիլի պիր էսաս տըր պու: Կ. Բ. Շիրքէթլի աստէմէրի Բրիսթիյան հափաճաղ պիր շիրքէթ տէյլլ, անճաղ Բրիսթիյանըղըն պու էսասը իւզէրինէ իչէյէն պիր շիրքէթ տիր: Պիր քիմաէ Փրօթէլսթանիլ վէ քիլիսէ ազասը օլմայարապ վէ հախօտ հաթթա Բրիսթիյանըղը իզըրար էթմէյէրէք պու էսաս իւզէրինէ իչէյէպիլիլ: Պիր Իսլամ պիլէ քէնտի տիլինիլ թէպաիլ էթմէյէրէք պու էսասը կէօրէ իչէյէպիլիլ:

Իմտի նէթիճէ էտէրիլ քի ինսանի գարաալըղըն, քէլալիք Կ. Բ. Շիրքէթլէրին հազիլի էսասը պտէմէրին տաիմի հազըր վէ սէվէն սէմալիլ փէտէրտէ գարաալըղը տըր:

Յ. Գ. Գ.

“ԲԵԱՖԻՐ. ԱՄՄԱ ԱՏԻԼ”

Պու հազընլարտա թիւրք վիւզէրաուրնտան պիրի Արապիսթանըն ճէնուպի շարդ քէօյլտինտէ վազը Ատէն շէյրինէ օղրայըլ Շէյի իլէ միւլապաթ էյլէմիշ տիր: Պու շէյր ինկիլիլ հիւքիւմէթի իտարիսի ալլէնտա օլուպ էհալիսի Արապտան իւլարէթ տիր: Փաշա շէյիսէն ինկիլիլլէրին նասըլ կէլտիլինի, նէ մուամէլէտէ պուլունտուլլարընը վէ չիմտի նէ հալտէ օլտուլլարընը սուալ էյլէմիշ տիր: Շէյի ճէվապէն շու հօլտա նազլ էյլէմիշ տիր:—

“Ինկիլիլիլ կէլտիլինտէ պիլլէ պուրանըն ամիլի քիմ տիր աէյու սուալ էյլէտիլէր: Ճէվապէն պիր Շէյի օլաուլունու վէ օ Շէյիսին տէ պէն քէնուիմ օլտուլունու սէօյլէտիք: “Փանուրնըղ նէ” տիր, տէտիլէր, “Շէրիաթը Անմէտիյէ” աէյու ճէվապ վէրտիք: “Տինինիլլ նէ տիր:” “Տինի Իսլամ” տէտիք: “Փէք ալա, պու տինտէ վէ շէրիաթտա հարամ եէմէք, խըրըղըղ, գաթլ, զինա ճաիլ մի” տէյու սօրտուլար, “Խայր, հաշա” տէյու սէօյլէտիլմիլալ, էօյլէ իսէ, “Տինինիլ տին, քիթապընըղ քիթապ, շէյիսինիլ շէյի, հաթթա ծոա փէք չօղ տա մաաշ վէրիլիլ: Պէօյլէ աէվամ էտին: Անճաղ պաշգա պիր տէվլէթ իլէ իչինիլ օլուր իսէ, սիլ գարընայընըղ, պիլ ճէվապ վէրէլիմ” տէտիլէր: Պիր ալ սօնրա էթրաֆա ա-տէմ հօլլայըլ նուֆուրն ասէտինի հազըրտըղ: Եալաշ հալաշ, “Սիլլէ էվլէր հափարընաղ տա կէլիլ իչինտէ ուքին օլտանըղ վէ սօնրա թէտիլլէն թէէտիլլէ էթմէնիլ օլմաղ մը” տէյու թէպիլիլ էթաիլէր: “Փէք ալա” տէյու ծոա տա գապուլ էթաիլ վէ պէօյլէ կիլլէլ էվլէր հափարընըղ: Պուրտա սու հօղ իտի, ուլաղտան պօրուլար իլէ սուլար կէթիլտիլէր: Փէք րահաթ վէ ասուտէ օլարաղ հաշայօրըղ: Ատէթիմիլլէ, տինիմիլլէ, թէրպիլլէմիլլէ, հիշ պիր շէյիմիլլէ թէարուլ էտէն հօղ տըր:”

Փաշա պու հէքեայէյի իչիտիլ իչիթմէղ Շէյիսէ իսթապէն, “Ալաքին հա՛ Շէյի, պունլար, քեաֆիլ տէյիլ մի” տէտիլլնտէ Շէյի տէրհալ էլլէրինի վէ կէօյլէրինի հօղարը գալաըրըղ, “Էֆէնտի, էֆէնտի, քեաֆիլ ալմալաշիլ” տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր:

Պանա էօյլէ կէլիլ քի ինկիլիլլէրա հիւքիւմէթինին մուվաֆաղիլլէթինին սըրըրնը պու ուֆաղ հիքեայէտէ կէօրէ պիլիլ իլ: Օլ

մուազզամ պինանըն թէմէլի ատալէթ վէ չաթըլարը հիւսնի ըրգա տըր: Եօգ իսէ 40 միլիօն Խնկիլիզին 400 միլիօնըդ պիր իմիէ-րաթօրլուղու զապիթ էթմէսի նա՛սըլ զապիլ օլապիլիբ իտի: Պիզիմ իչիւն անլաշըմասը կիւճ օլան պիր հօգթա վար իսէ, մուազզամ օրսուլարա մալիք օլուպ զըլըճ վէ զուրչուն իլէ իճրա ի հիւքմէ Էտէն տէվլէթլէրտէ իսեան վէ ինթիլալ էքսիք օլմազ իքէն, սայթի հիչ օրսուսու աաքէրի օլմայան պու հիւքիւմէթ նա՛սըլ օլուպ տա պու գատար միլիօնլարը ի-տարէ էտիյօր վէ հիչ պիր սըզըլթը տա եօգ տըր, իշթէ աաըլ հիքմէթ ի հիւքիւմէթ վէ սանաաթ պուրաստա տըր: Թէպապէթտէ տախի իքի նէվ թէտալի վար տըր, պիրի էսպապը տէֆ էտիպ ալամէթլէրտէն ազատ օլմազ, տիկէրի իսէ կէօրիւլէն ալամէթլէրէ հիւճիւմ է-տիպ անլէրի թէտալի էթմէք տիր: Էվլէլէթ ուսուլ ֆէնի, սալիմ վէ ոալիհ օլան ուսուլ տըր, սօնրաքի իսէ էն ճահիւանէ պիր ուսուլ տըր քի հէմ թապիպի նաֆիլէ եօրար, հէմ խասթա-յը թէլէֆ էյլէր: Իշթէ Խնկիլիզլէր ուսուլ ի-տարէտէ չու էվլէլէթի թաթպիլգ էյլէմիշ տիրլէր: Պու կիւն հէր հանլը պիր միլլէթ եա ֆէրտ Խնկիլիզլէր հազզընտա իսթէր քեսաֆի տէսին իսթէր միւմիս, մուլլապա «Աննա ահիլ» տէյու էլլէրինի զալարմազա մէճպուր տըր: Ատալէթ... իշթէ հէր քէսին թէնէ օլ-տուղու չէյ պու տըր, պուռնու հանընտա միլ-լէթ, ճինս, լիսան, մէզհէպ, հէր չէյ էհէմի-յէթինի զալիպ էյլէր: Հինալլիլի՝ Էլթօֆալըյա, Խալամը՝ Բրիսթիյանա, Պրահմինի՝ միւնզէվիյէ, Չէնճիլի՝ պէյազա, Չինլիլի՝ Ամէրիզալըյա պիրլէշարիլը: Պու րասլըթա տըր քի պու կիւն Խնկիլիզ պայրաղը ալթընսա պուլուռնա գու-լըպտան գուլթապ, մաղրըստան մէշրըգա հէր ճինս գապիլէ վէ մէզհէպլէրի պիր ահէնկ վէ իթթիհատա կէթիլմիշ տիր, զիրա ահիլ տիր:

Կէնճ օտսթլարմաան պիրի եազընտա Մը-սըրտա իսեան օլաճաղընը խապէր վէրտի: Պու-նա ինանմատըղըմը հաթթա իմքեանսըզ օլ-տուղունու սէօյլէտիյիմաէ, մէրգում՝ պու մազսէտտէ չօգ քիմսէլէր պուլունտուղունու պէյան էտիպ սէօզիւնտէ իսրար էյլէտի: Քէն-տիսինէ՝ պիր էսէր սէպէպսիզ օլամայաճաղընը, զարանլըգ տէնիլտիյինտէ նուր, էտնա տէնիլ-տիյինտէ երաքսէք անլաշըլտըղը կիպի: Իսեան լուղէթի տէ մուլլապա պիր թազեիգ ֆարզ էտէր իտիյինի սէօյլէիպ, Մըսըրտա էհալինի

տինի, ատէթի, միլլէթի, լիսանը, անանաթը իւզէրինէ պիր թազեիգ թասալլուլ վա՛ր մը, տէյու սուալ էյլէտիմ: «Եօգ տըր» ճէվապընը ալընճա, «Էօյլէ իսէ օրտա իսեան տա օլամազ» տէտիմ, վէ Ատալէթ հէր չէյին էօնիւնիւ ալմըշ, սէպէպի րէֆ էյլէմիշ: Եայէտ պիր հարէքէթ տէ օլտա, մուլլապա իուսուսի պիր մազսէտէ մէպնի, մահալի, մահտուտ վէ սուռի պիր չէյ օլաճա-ղընը սէօյլէտիմ: Չալալը պիլմէյօր իտի քի Խնկիլիզ հիւքիւմէթի իճրա ի հիւքիւմէթ էթ-մէնին սըրընը չօգտան էօրէնմիշ վէ Մըսըրը Մըսըրը Ուրտիվ, հաքիմ, Ժանտարմա, փօյիս վէ էհալի իտարէ էթմէքտէ տիր: Չօգլար զանն էտէրլէր քի, Խնկիլիզլէր պիր կիւն Մը-սըրը իւնազ էտիպ օրատտ Խնկիլիզլէրի գօյա-ճազ տըրլար, պիլմէզլէր քի օլտա օլտա պաշ-գա հէի եէրլէրտէ օլտուղու կիպի, պիրաղ-տան փարլէմէնթէր պիր իտարէ թէէսիս է-տէճէք տիր: Ուզուն, զանլը մուհարէպէլէր վէ սիւն գուլվէթի իլէ զապիթ էյլէտիլի Թրոնսիտալա իլք ֆուրսաթ իլէ քէնտի քէն-տինի իտարէ էտէն պիր հիւքիւմէթ վէ փար-լամէնթօ վէրմիշ տիր վէ քէնտինէ սիւն չէքէն զաթը օլ հիւքիւմէթին պաշընա գօյմուշ տըր: Գանատա, Ավսթրալիա, Նիւ Չէլանտ, Իւմիտ Պուրնու քէնտի փարլամէնթօ վէ հիւ-քիւմէթլէրի իլէ իտարէ օլունույօր: Հինտիսթան, Մըսըր քէնտիլաքէրլէրի, քէնտի րանսիլարը, փատիշահլարը, Ուրտիվլէրի վէ գանուշլարը իլէ իտարէ օլունույօր: Պէօյլէճէ հէմ օլ միլլէթլէր սէրպէթ սէրպէսթ թէրազըլը էտիպ նէմա պուլուր, հէմ քէնտիսի անլէրի զապիթ էթմէք անլէրի ճէպը վէ թազեիգ էթմէք քիւլֆէթ վէ զահմէթինտէն գուրթուլուպ քէյֆի մայէչա թէրլֆֆիւ վէ թէֆէյիւզ էյլէր վէ տիւնհատա մէվգիլինի թահաթիմ էյլէր:

Արապ չէյիսի Խնկիլիզ իչիւն «Բեսաֆիր սիր աանա ահիլ սիր» տէտի: Պիզ պիլիլիլ քի օ քեսաֆի տէյիլ Արսան փեռէսք սիր, հեւ sk ա-սիլ սիր: Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնին պու կիւն չէքտիլի պէլիյէնին էսպապը կէչմիշտէ օլան ատալլէթպիլիլի տիր: Պրազ միւմին օլտուն աւան աալի տէյիլ իտի, վէ քեսաֆի տէտիլի պիր հիւքիւմէթէ պիւա իթիրաղ մէմնունէն թապի օլտն Խալամ զալմլար պիլէ հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնէ թէհամիլլէ էտէմէտիլէր վէ պու տէվլէթին թարիլիլ իսեան, ինթիլալ, գան վէ աթէշ իլէ գայա օլունուտու: Նէ օլա թիլլըք հիւքիւմէթի Խնկիլիզլէրէ պազլուպ չու ֆէնի

եանի թէսիր էլէտիյի գաղմարը խտարէ էթմէք սանտաթընը էօյրէնէ խտի։ Անլէրի ա- տալէթ իլէ հէկաթիկէրինէ վէ մուհապպէթ իլէ քէնտինէ րապթ էտէ խտի։ չիմտի հուռուա- լարը օգիանօսլարտա օլուր խտի։ Հաթին պու- նուն աքսինի իճրա էտիպ պիւթիւն թարիթի հայաթընը պէքճիլիք, ապէրլիք, վուրուպ գորըճըլըք իլէ կէչիւրտի։ գուրու պիր ճէնկիա- վէրլիքտէն էթմէ կիւէմէտի։ Ֆէնն, սանտաթ, սէրվէթ վէ մարիֆէթի պիկիւնէ գալտը։ էն- ճամ գէմանըն թէրապը թէքէրլէքլէրինէ մաղլուպ օլուր։

Խտարէ ի մէշուրթ թէէսիս էտիլմիշ տիր։ Մուսավաթ վէ ատալէթ մէպտէսի վաղ էտիլ- միշ տիր, լաթին էլսան մէմէքէթին հէր թա- րաֆընտան կէլէն իթիլալ սէտալարը նէլին նէթիճէսի տիր։ էվվէլէքի ատալէթսիլլին։ Պիր գաղմը ախէրինէ րիճհան էտէրէք, պիրինի չըմարալոպ, աիկէրինի թագիւպ էլլէմէք վէ էզ- մէք նէթիճէսի տիր։ էվվէլտէն չիւրիւք պիր թէմէլ իւզէրինէ պօնուլուռ։ օլուրուգու իչիւն տիր քի, չիմտի զանմէթլէր չէքիլիօր վէ թա պու մէմէքէթտէ սաթին օլուն հէր պիր ֆէրտ իսլամ, Բրիսթիան, Արապ, Բիւրտ վէ Չին- կեան, քիմ օլուրտա օլտուն, «արմա ասիլ ի» տէլէնէ գաստար պու մէմէքէթ թէտէննիտէն գուրթուլամայաճագ տըր։

Պու հագիպաթը հիւքիւմէթ ի հաղըրէ էյի սնլամըշ տըր վէ պիւթիւն ազմ ու գուլվէ- թինի պու ճիւէթէ սարֆ էտէճէլինէ էմին իզ։

Ա. Ս. ՆԱԳՊԱՇԵԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՅՐԻԷ

Ագասանս վի հանկալի մեքրեպիւր.— Պու կիւպէրտէ Ագասանստա «Ասում» փրօթէս- թանթ վէ Գաթօլիք ճիւմլէ էճնէպի մէքթէպ- լէրինի միլլիյէթէ խասիմ միւէսսէլէր տէյու հիւքմ վէ մուսիւէզէ էլլէմէքտէ պուլունմուշ տըր։ Մուհարրիբ էֆ. միսիօնէրլէրին քէնտի տինի թէսավուրարընը թէրվիճ իչիւն պու միւէսսէլէրի թէէսիս էթմիշ օլմալարընը վէ անլէրտէ էրմէնի թարիս վէ էպէսիյա- թընտ մէմուլ օլունան տէրէճէտէ էնէմմիլլէթ վէրմէտիքլէրինի խտտիս իլէ, մէզքիւր միւէս- սէսէլէրտէ պուլունան ճիւմլէ էրմէնի մու- ալլիմէրի վէ թալէպէլէրի ճիւգի միւսթէսնա

իլէ մէնֆաաթ ը չախսիյէլէրի խաթըր իչիւն միլլիյէթի գուրպան էտէն պիր սընֆ տէյու իթհամ էտիյօր։ Մուհարրիբ էֆ. պու պէնտ- լէրինին պիրինտէ պու խտտիս վէ իթհամ- լարընը «Իսպաթլար» ընտան պաղըլարընը զիքր էլլէմիշ տիր։ Կէօյա պիր գօլէճտէ չալիւրտին պիրի էրմէնի թարիլմինտէ վէ էպէսիյաթըն- տա թէրապը կէօպէրտիյի իչիւն անը մէք- թէպտէն թարտ էթմիշլէր, աիկէր պիրին- տէ Անեսաքերտէն վէ Պայպլ Հաուստա նէշր օլունան քիթապլարտան պաչգա քիթապ օ- գուրաղը հասագ էթմիշլէր, պաչգա պիր գօ- լէճտէ Սիմէր վէ Ճիւնէր սընֆ ազալարը հաթթա մէգուշլար քէնտիլէրին էրմէնի օլուրգ- լարընը պիլմէյիպ քէնտիլէրի Ամէրիգալլարըն միլլէթտալարը զանն էտէրլէր իմիշ Պու կիւպի մասալարա ինանըպ անլէրի էմր ի վաղըլար կի- պի հաղան պիր մուհարրիբ պիգճէ հիւքսէք մէքթէպլէրի վէ գօլէճէլի թէնգիտ էտիպ օ միւէսսէլէրին հէլէթ ի խտարէլէրինի վէ ու- մում միլլէթի թարիգի թալիմտէ իրչատ էտէճէք գաստար ֆէննի միւթալէայա միւքթէսիր օլմա- տըղընը իսպաթ էտիյօր։ էկէր նէշր էթմէսինի միւնասիպ սայտըղը իսպաթլար պու գաստար կիւլիւնճ իսէ, հա քէնտիսինն նէշրինի միւ- նասիպ սայմասըղը իսպաթլար տահա նէ գա- տար զիյատէ գաիֆ տիրլէր, վէ փէք աշի- քեար տըր քի դայէթ չիւրիւք պիր թէմէլ իւզէրինէ պէօյիւք պիր պինա գուրմուշ տըր։ Ֆիլվաղը միսիօնէրլէր պուրայա տին վաղ էթմէլէ կէլմիշլէր տիր։ Վէ էկէր անլէրին թէէսիս էթտիքլէրի մէքթէպլէրտէն տէ իս- թիֆատէ էտէպիլլիյօր իսէք պու պիղիմ իչիւն մէմուռն օլաճագ պիր չէյ տիր։ Պու միւ- էսսէլէրտէն տահա նէլէր մէմուլ էտիյօր ի- սէք, անլէրի տէ մուհապպէթլէ սէօյլէմէք վէ միւնասիպ թարգտա անլէրի թէնգիտ էթմէք տէ ճաիզ տիր։ Կէօրիւնիւյօր Ասումըն շու պիր չէյաէն տախի խապէրի հօգ տըր քի Հայ Անեսաքանալար կէրէք Միւքիւն մէճիւ- լէրինտէ կէրէք սաիր ֆուրաթլարտա մի- սիօնէր միւէսսէլէրինի թէնգիտ էթմէլէ մէ- գուն տըրլար վէ պունու տա իճրա էտէրլէր։ Պիւա չիւպհէ սաիր միւէսսէլէրիմիղտէ օլ- տուրու կիպի էճնէպի միւէսսէլէրիմիղտէ տէ գապլի իսլա՜ խուսուալար էքսիւք աշիլ տիր։ Խմտի անլէրի ֆէննի սուրէթտէ թամիգ վէ հիսս ի իչթիւրաքլէ թէնգիտ էթմէքլիյիմիղ վաճիպ տիր։

հարեքէթի ի թէճալուղիյէյէ գարար վերիւրէրսէ
Թամիթիքօ վէ Վէրա Գրուզ զապթ օլունուպ
Մէքսիգա սէվանիլի ապլոգա օլունապիլիր:
1847տէ Մ. Ամէրիգա վէ Մէքսիգա եէկտիկէ-
րիյլէ մունարէպէտէ իքէն, Թամիթիքօ վէ
Վէրա Գրուզ իշղալ օլունմուչլար իտի: Խարի-
թայա իլք պագըչտա Թամիթիգօնն ֆէնն ի
հարպ նօզթա ի նազարընտան Նէմիթիքի աւ-
լաշըլապիլիր: Ճէնէրալ Հուէրթաննն մէվլիի
ֆէվքէլտէթ թէնլիքէլի տիր վէ պիւր թարաֆ-
տան Ամէրիգա իլէ մունարէպէտէ աթըլարապ
վէ տիկէր թարաֆտան Մէքսիգայը տախիլէն
անարչի իշլնտէ սագըլայարապ զաթէն չօք պիր
չէյ զայ էթմիշ օլմայօր: Թամիթիքօ վէ Վէրա
Գրուզ մէմէքէթին տախիլինսէն պօրուլարլա
կէթիլիլէն կաղ եաղլարընն թէմիլէնէնէք վէ
կէմիլէ թանիլ օլունաճաղ տէփօլարը աըլար:
Պիլխաստա Թամիթիքօ հագիգաթ ը հալտա պիր
Խնկիլիլ-Ամէրիգան չէնրի օլունուզունտան Մր.
Ուիլսընն անը զարարտան վիգայէ էթմէք իս-
թէմէսի թապիլի տիր: Կէրէք Աթլանիլի վէ կէ-
րէք Պանը ը մունիթի քէպիր սէվանիլինն Ամէրի-
գա տօնանմասը թարաֆընտան ապլոգա էտիլ-
մէսի Ճէնէրալ Հուէրթա իւզէրինէ չօք պիր
թէնէսիլ էտէճէյի զանն օլունմայօր, զիրա պէօլլէ
պիր ապլոգանն քէնսինէ աշլիլ, տահա զիյատէ
Խնկիլիլէրէ, Ամէրիգալըլարա վէ Ալմանլա-
րա մուզլիր օլաճաղը պէտիսի տիր: Թայլն զա-
ղէթասընն Ուալինկիթօն մուխապիրինն եաղ-
աղընն նազարէն պիր իշարէթ իւզէրինէ անը
վանիտտէ Մէքսիգա լիմանլարընտա օն պիր
պին աքէր տէքիլէպիլէնէք վէ հիսապ օ-
լունույօր քի Վէրա Գրուզտան Մէքսիգա չէն-
րինէ պիր սէֆէր թէրթիլի իշլնն պահրիլէլի
աքէրլէրտէն մաստա 24,000 աքէր լա-
ղըմ աըր: Ֆագաթ փաթիթաթը զապթ վէ
իսթիլաթ եօլլարընը թէքրար աչմաղ իշլն
պու մըգտարըն քիֆայէթ էտէճէյի պիգճէ
չիւպէնլի տիր: Վէ գօրգարըղ քի Մէքսիգա
արաղիսի պիր տէֆա իշղալ օլունտուգտան
սօնրա օրտուլարը կէրի չէքմէք իմքեանսըղ
օլաճաղ տըր: Պու գուվլէ ի իշղալիյէ զայր ը
մուլալլէն պիր միւստտէթ իլ օրտա զալաճաղ
տըր, զիրա Ամէրիգա աքէրլէրինն հուզուրը
Մէքսիգալըլարըն ախաղի սիյրէթլէրինն տէր-
հալ թէպտիլ էտէճէյինտէն, անլէրի քէնտի
պաշլարընա թէքրար պրագմաղ թէնլիքէլի
օլաճաղ տըր: Ամէրիգանն Մէքսիգատա հա-
րաքիաթ ը աքէրիլէտէ պուլունմասը՝ նիհա-
յէթ Սփանիօլճա գօնուչան պիր թագըմ էյա-

լէթլէրին Մ. Ամէրիգայա իշնագըլլա նէթիճէ-
լէնէճէք տիր, պու իսէ Ամէրիգա սիյասիյաթը-
նն ճիհէթինն էփէյիճէ թագիլի էտէպիլիր:
Մր. Ուիլսընն տախիլի թէրապիյաթ իշլն
օլան պիւթլան փրօթէլէրի՝ խարիճի սիյասէթ-
տէ եաթիմը օլաուղու աղըր պիր եանլը իլէ
սագաթէթէ տիւչար օլուրսա պունա թէնճիւպ
օլունմասըն: Ֆագաթ պու ճիւմէյէ ըաղմէն
հարեքէթի աքէրիլէ օլմայաճաղըն զանն
էթմէիլ: Եկէր Մր. Ուիլսընն եինէ էսկի ին-
թիլար սիյասէթինէ ալտէթ էտէճէք օլուր վէ
վագը օլան գաթլ, եաղմա վէ անարչիյէ սէ-
յիրճի օլուրսա, օ զէման Մէքսիգատա ալա-
գատար օլան պիլ ճիւմէյէ տէվլէթլէրին սապըր
արթըղ պիթիպ Մօնրօ նագարիլէսի վէ Մ. Ա-
մէրիգանն Լաթին Ամէրիգատա օլան մէսու-
լիյէթ վէ հուզուգու մէսէլէսի կիպի փէք թէն-
լիքէլի մէսէլէլէրի օրթայա աթմաղա մէճպուր
օլուրլար:»

Ապպացիա Միլադաթը.— Մարգիլ Տի Սան
Ճիւլիանօ իլէ Գօնթ Պէրիթօլտ արասընտա
Ապպացիատա վագը օլան պէչ կիւնլիւք միւ-
լագաթ իթալիա վէ Ավսթրիա արասընտա
միւլթէրէք էնէմիլէթի հաիլ պիր թագըմ մէ-
սաիլի մուլալագանն միւլագքէրէսի իշլն
փէք կիւլէլ պիր ֆուրսաթ օլմուշ տըր: Ար-
նալուտուգ՝ կէրէք իթալիա վէ կէրէք Ավս-
թրիանն կէօղ աիքտիլէրի պիր մէմէքէթ
տիր: Արնալուտուգուն մուգասէմէսինճէ վա-
ղը օլան հէր հանլը պիր թէչպպիւսիւն ան-
լէր արասընտա թէվլիտ էտէճէյի մէօնիլէմէլ
օլան կէրկիլիլինն էօնիւնլալմաղ իշլն, ի-
թալիա վէ Ավսթրիա՝ Արնալուտուգուն միւս-
թագիլ պիր տէվլէթ հալինտէ թէմաթիլէթի
միլքիլիլինն մունաֆագասընտա միւլթէրէքէն
մէնֆաաթտար օլաուղլարըն իլան էթաիլէր:
Ֆագաթ Արնալուտուգուն տախիլէն ըահաթ-
սըղ վէ նիֆագ իշլնտէ պուլունմասը, պու
անլայընը մմէլիտէ ճիտտի միւլքիլաթա. տիւ-
չար էտիյօր: Կէրէք Ավսթրիա վէ կէրէք ի-
թալիա, սույու պուլանտըրըղ պալըղ ալլա-
մաղ արգասընտա տըրլար: Ավսթրիա Սէլանիկ
իլէ օլան միւնասէպաթ ը թիւճճարիլէսի էօնիւ-
նէ չըգան պիր թագըմ եէնի միւլքիլաթը օր-
թատան գալտըրմաղա, իթալիա իսէ, Արնա-
լուտուգտա օլան ինթիրաաթընտա էթմիշ
օլաուղու ֆէտաքիարըղա պէտէլ, Ասալար-
տա եախօտ Ասիա ի Սուղրատա թագմինաթ

էլա՛ն էթմէյէ չալըրյօր : Պինաէն ալէյն Ապուա-
ցիա միւլազաթընտա իքի հիւքիւնէթլէրին
Արնալուտուգտա եախօս սաիր պիր մահալ-
տա արալարընտա գուհորու միւնթէմէլ օլան
իթիլաթաթիր թէսվիյէ վէ սաիր ճիւնթէրաւ
եէկաիլէրինէ մուալէնէթ լթմէլէրի իչիւն ,
միւզաքէրէտէ պուլունմուշ օլմալարը փէք
թապիր տէր : Կէրէք իթալիանըն վէ կէրէք
Ավսթրանըն Քալգանլարտաքի ոսն հէրճուէր-
ճիւն հալա քէնտիլէրէ պիրէր մէնֆաթ
թէմէմն էթմէք արգասընտա օլմալարը՝ Շարգ
ը գարիպ մէսալիլինն զաթիլէն հալլ ու թէս-
վիյէ օլունմալընտա մանի օլտյօր : Իթալիանըն
բահաթալըրը՝ Թիւրքիստան տահա պիր շէյ-
լէր գօփարմաղ էթլինտէ օլտուգունու կէօս-
թէրիյօր : Իթալիա՝ ալիէր տիւվէլի մուազա-
մա իլէ պէրապէր ճէկաթի պահրը Սէֆիտին
տիւվէլի մուազալմալտան հիչ պիրինին եէտի-
թէմէլիւքիւնէ կէչմէմէսի զաղիյէսի ալթըն-
տա իմզասընը գօյտու : Ֆաղաթ չիմտի , պու
նաղարիյէյի թաթալիզ էթմէյէ տալէթ օլուն-
տուգունտա թահթը իչլալընտա պուլունան
ատալարը թէսլիմաէ իչի ուզատըրյօր : վէ
Թիւրքիստա պաշգա ճիւնթէրաւն թալիզաթ
գօփարմաղ փէչլինտէ տօյաշյօր : Իթալիա 12
ատալարը թաթիլիյէ էթմէյէ տիւվէլի մուազ-
գամայա եալիմը օլտուգու թէսհիւտ աօլալը-
սըյա մէճպուր տըր : Պինաէնալէյն , 12 աա-
լարը թէսլիմ էթմէյէ մուզապիլ թալիզաթ
նամըյա Թիւրքիստան պիր շէյ թալէպ էթ-
մէյէ ապա հագգը եօգ տըր : Պիղզաթ տիւվէլ
ի մուազգամա թարաֆընտան իճրասը թահթը
գարարա ալընմը պիր թէրթիպ , եանի 12 ա-
տալարըն թաթիլիյէսի իչիւն , Թիւրքիստան պիր
թալիզաթ վէրմէյէ մէճպուր էտիլմէսինի մէն
էթմէք իչիւն Գօնսէրթ միւտաիւլէլ էթմէլի
տիր : Թիւրքիստա սաթի թաղմինաթտան մուաֆ
օլտուգունու արթըգ պիհաղգին իտսիա էտէ-
պիրի : Մտտէմ քի անըն մէվճուալիյէթի՝ տիւ-
վէլի մուազգամանըն մէնաֆիի նօգթա ի նա-
զարընտան էլզէմ տիր , օ հալաէ թէմամիյէթ ի
միւլքիյէսինէ եէնի թէճալուզար իլէ Թիւրքի-
անըն իչի աօլաշտըրըլմամալը տըր : Իթալիանըն
թահթը իչլալընտա պուլունան ատալարը
Թիւրք հիւքիւնէթլինն նուֆուգունու թէնգիս
էթմէյէ ալաթ հալիլնտէ իսթիմալ էթմէսինէ
Գօնսէրթին միւտաաւէլ էթմէյէճէյի մէմուլ տըր :

Նէյր իսթալն

ԹԱԻԽԱՊԵՐԱԹ

ՄԷՔԹԷՊԼԵՐԻՄԻՋՏԷ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸՅԼԱ ԹԻՐԲԷ

ԵՂԱԼ ԷՖ. Ս. ՊԷՆԵՍԵԼԵԱՆ , ՄԱՐԱՏ

1.

Էրմէնի հուրուֆաթըյա Թիւրքճէյէ Լօթէ-
տէն պէրու պիր թաղըմ քիմսէլէր իթիրաղ
էտէկէլմիլէր , վէ անը գալլանտըրըյալը իչիւն
Թիւրքճէ սէօյլէյէն Փրօ . Էրմէնիլէրի թաղալի
էթմէքտէ պուլունմուշլար տըր : Խաթըրըզա
կիլէնլէրաւն հէման պիր գաշ իսմ զիքր էտէլիմ :
Նզիա Տէմիրճիպաշէան՝ «Գրախան եւ իրասսաի-
րախան շարժուն» նամ բէսալէի մէվգութէսինին
պիր նօմէրօսընտա Հայաստա Թիւրքճէյէ գարը
չլաիտ պիր հիւճիւմ էթմիշ իսի : Ուրֆա Սիւ-
րիանի քիլիսասընըն շէնիտ չօպանը վիւր . Ճըր-
ճի Շէմմաս պունտան 10 սէնէ գատար ագտէմ
Թիւրքճէ Ալեսաքերտէ նէյր էթտիյի պիր պէնա-
տէ պիլզէ Թրիսիս Հայլարա , Հայաստա Թիւրք-
ճէյի թէրք էթմէքիլիյիմիլի թալիսիյէ էթտի :
Սօն տէֆա տա Ամէրիգաստան Տր . Տատուրեան
Լֆ . «օ-գ օգ , թ-օ-փ Թօփ Գերախանլարընը»
եաղմամըզը նասիւթ էթմիշ տիր : Պիլզէ կէ-
լիյօր քի պու իթիրաղլարը եաղանլար տահա
զիյատէ հիտսիյաթ սէվգիլի տիւլիւնիւյօրլար ,
վէ նէ՝ Թրիսիս Հայլարըն թէքմիլ միւլքիլա-
թընը պիլիյօրլար , վէ նէ՝ տէ քիւլիւք չօճուզ-
լարըն թալիմիլի պիլֆիլի իլթիլալ էթմիշ օլա-
րալ՝ մէսէլէյի շիքսալթի նօգթա ի նազարընտան
միւթալէա էթմիլէր տիր : Վագաա Բահնիւ-
մանըն զիլիթիտար միւլէլիֆի իլէ Տր . Նաղ-
գաշիան Լֆէնտիլէր էն սօն տէֆաթի իթիրազ-
լարա պաղը ճէվապար վէրսիլէր իսէ տէ ,
հիսնէ տէ մէսէլէյի տահա էթրաֆլըճա ալըպ
միւթալէա էթմէք գալա վէ ֆաիտէտէն խա-
լի սալմաղը :

1. Էրմէնի հուրուֆաթըյի Թիւրքճէ Ահմէտ
Իսապ Էրմիշ Տիր :

Երապի հուրուֆաթըն ասլ Թիւրքճէ թէ-
լէֆիլիւզլէրի պէյանա զայր ի քեաֆի օլարը
միւլսէլլէմ պիր քէյֆիլիյէթ տիր : Այնի շէյ Ֆար-
սիտէն եախօս էվրօփա լիսանլարընտան ալը-
նըպ Թիւրքճէտէ գուլլանըլան թապիրաթ ի-
չիւն տաիս սահիւս տիր : Վէ պէօյլէ օլմասը
թապիր տիր : Երապի հուրուֆաթ անճաղ Ա-
րապի լիսան իչիւն իհաաա եա թէչքիլ օլուն-
մուշ տըր : Արապի պիր Սալի լիսան տըր ,
Թիւրքճէ պիր Թիւրանի լիսան , Ֆարսի վէ

էվրոպայի լիսանալարը իսկ Արեւան լիսանալար տըր : Պէօյէնէ Արապի հուրուֆաթ Արապի լիսանըն էսառննա փէք մուսապըդ իսէ տէ , Թիւրքէնն , Գարսինին վէ զայրիհանըն էսաալարընտան փէք ուղագ տըր : Պու սէպէպտէն Օսմանլընտան տիկէր պիր լիսանա ուան լուղէթ քիթապլարընտա Օսմանլընա քէլիմէլէրին թէլէֆֆիւլէրի (transliteration) եազըրըր : Հէլէ իսմի իսաալարըն թէլէֆֆիւլէրին պէյան իչին Արապի հուրուֆաթ իլէ հիչ էլ վէրմէզ : Պիր չոզ Օսմանլընա թէվարիս վէ ճօղրաֆիա քիթապլարը կէօրմիչիզ , քի սնէլէտէ էնէպի շախս վէ մահալ իսմէլէրինն էօնիւնտէ փարէնթապիզ իչինտէ Ֆրանսըդնա շէքլէլէրի տէ գօհուլուիչ տըր , վէ պու էլլէթտէ զարուրի պիր ինթիյաճըն տէֆի իչին տիր :

Օսմանլընա իլէ էհալի Թիւրքէնիւնն եէքտիկէրինտէն պու դատար ուղագ վէ մէթէֆէլրիզ օլմամընն սէպէպի տէ , Արապի հուրուֆաթին իսթիմալընտա աթանըլմալ տըր : Ասըլ Թիւրքէն քէլիմէլէրին Արապի հուրուֆաթ իլէ իմաաը մէշքէւք վէ փւքիլ օլտուդուտան , գալէմ ոահիպլէրի իմաաը քեամիլէն սապիթ վէ մուսայէն վէ քէնտիլէրէ տահա մալիւմ Արապի վէ Ֆարսի քէլիմէլէրի հազմադը տահա գօլայ պուլմուշլար : Ասըլար միւրուրընտա ապի Թիւրքէն քէլիմէլէր ինթարիճէն էտէպի լիսանտան իհալ էտիլմէլէրիլէ , եէրլէրինն Արապի վէ Ֆարսի քէլիմէլէր զապթ էթմիշ տիր : Պինաէնալէյ Թիւրքէն լիսանը պու տէրէնէ ֆաղիր վէ տիլնիս էտէն Արապի հուրուֆաթին իսթիմալ տըր՝ տէր իսէք , աճէպա եանըլմըլ օլուրիլըլ :

Իշպու իքի ճիհէթլէ Արապի հուրուֆաթին սուուպէթինի հիսս էթմիշ օլան վէ Օսմանլընայը Թիւրքէնին ապի թէմիպլիլինէ իստէ էթմէք վէ իմաաընը տա տահա գօլայ վէ սապիթ գըլմագ իսթիլէն պաղը Թիւրք էտիպլէր՝ աճայիպ տէյիլ տիր քի հա Արապի հուրուֆաթըն էշքիալ ու թէրթիպլինի թաղեր վէ հա ախէր պիր հօլ իլէ քէնտի ապի լիսանալարընն թէլէֆֆիւլ վէ բուհուհա մուսապըդ պիր միլլի ալֆապէ թէշքիլ հա իհտաա էթմէյէ չալլըրյօրլար : Պուշլարը ահաճա թահսին վէ ճէհալէրինտէ մուվաֆֆապլիլէթ թէմէննի էտէպիլիլըլ :

Էյէր Թիւրքլէր իսլամիլէթ սէպէպլիլէ Երապի հուրուֆաթը Թիւրքէն իչին իթթիլապ էթմիշ օլտուգլարը միսիլլա , չիստի տէ տինի

ֆարզ հիսսինտէն ինպար օլունարագ տնէլէրին տէվամընտա իսրար էթմէսէլէր իտի , Էրմէնի հուրուֆաթընն Թիւրքէն լիսանըն իմաաընը իֆատէյէ ֆէվղէլաւէ մուվաֆըդ օլտուգլունը գօլայնա հիսս վէ թէսլիմ էտէնէքլէր իտի : Հաթիթ Օսմանլընան չիմաիքի Արապի վէ Ֆարսի իլէ Թիւրքէնտէն մախլուլթ օլան շէքիլիլ պիլէ Էրմէնի հուրուֆաթընը հազըլ օլտու՝ մագ սոն տէրէնէ գօլայ տըր : Պիլէ մարուֆ պաղը Թիւրքլէր , քի մէսէլա Թիւրքէն Անեսալիւր հա Բանիլիլա օլտու՝ մագ իսթիլը իչին Էրմէնիճէ հուրուֆաթընը Թիւրքէն օղումաղը պիր գաչ հաթիթ իչինտէ էօյրէնիլէր , պու սուհուլէթի իթիւրաֆտա թէրէտտիւտ էթմէյօրլար : Հաթիթ Քիսթիլանլարլա թիւճճարի միւքեթիլէպլէրինտէ Էրմէնիճէ հուրուֆաթընը իլէ հազան Թիւրքլէր պիլիլիլ :

Շու հալտէ , քէնտի ապի լիսանալարընը չօգճա ունուլմուշ օլուպ տա Թիւրքէն գօհուշմաղա մէճպուր օլան Էրմէնիլէր՝ Թիւրքէնտէ հազըլ օղույաճապլարընը Էրմէնի հուրուֆաթընը հափմալարընա թէաճճիւլ օլունմա՝ մալը տըր : Պու փէք թապի իտի : գիրա (1) Էրմէնի հուրուֆաթը քէնտիլէրին սէպալէթինտէն էօյրէնտիլլէրի պիր ուսուլը թահրիլիլէ օլմասը հասէպլիլէ , քէնտիլէրէ Արապի հուրուֆաթտան գիյատէ մարուֆ իտի : Պախուսուս փէք ինթիմալէն կէչմիշ աարլարտա Իսլամ հօճալար՝ կեամուր սայալպարը Էրմէնիլէրէ մուգատտէն տաա էթտիլլէրի Արապի հուրուֆաթըն թահրիլ վէ գրաաթընը էօյրէթմէք իսթէմէմիշ տիրլէր : (2) Էրմէնիլէր Էրմէնի հուրուֆաթը իլէ Թիւրքէնի հազմագ էլլէրինէ գօլայ կէլալիքտէն մատա , պու ուսուլտա հազարգլարընը օղումագտա տա միւշքիլաթ չէքմէտիլլէրինտէն , պէլլի եէնի վէ միւշթէպիք պիր ուսուլը թահրիլիլէ իքթիսապը քիւլֆէթինէ կիրմէքլիլէտէ ինթիյաճ հիսս էթմէմիշ տիրլէր :

2. Հայաստա Թիւրքիէնն զիւսան վի հաճըլ գուհուր կըլիլ չի :

Շիմալիլէտէք տէնիլէնէրաւէն զաթլէն իսթիլալ օլունապիլիլ քի Էրմէնի հուրուֆաթընը Թիւրքէն , նիլէլէրին սէպլէն զանն էթտիլլէրի կիպի Անէրիգա մաթաը օլամագ : Ամէրիգալը միսիլէրլէր պու ուսուլը իճատ էթմիշ տէյիլ տիրլէր : Փրօթէսթան միսիլնէրլէրինտէն տահա էվլիլ Գաթիլլէր միսիլնէրլէր , պախուսուս վիստիկ Միթիլարեան :

լարը հայաստան թիւրքէն իւրէն տէրութենէն էթմին տիրութիւն: Ֆազաթ պու ուսուլը թահրիրիյէ Գաթօլիքներին տէն իճատը տէյիլ տիր: Օ՝ Գըրըմ, Լէհիթման վէ Անատուլի կիպի հէքտիկէրին տէն փէք ուզագ իւլքիալարտա միւթէմէքքին թիւրքէն սէօյլէյէն էրմէնիլէր թարաֆընտան զարուրի պիր իհթիյաճըն տէֆի իչին քէնտի քէնտիլիքլէրին տէն վէ պիրի պիրին տէն ասըմըզ օլարագ իթթիխագ էտիլմիշ օլան պիր ուսուլը թահրիրիյէ տիր: Օն ալթընճը վէ օն հէտինճի ասըլարտան գալմա էրմէնի իւլ հուրուֆ միւքիաթէպաթ, գույուտաթ վէ պախուսուս տէսթանլար (սաղարան) մէվճուտ տըր: Տէմէք տիր քի հայաստան թիւրքէն քէյֆի մայէշա մէյտանա կէլմէմիշ, իլլա էհալի թարաֆընտան իթթիխագ օլունմուշ վէ թէտրիճէն նէմա պուլմը օլուպ, Գաթօլիք պախուսուս ֆրօթէսթան միսիօնէրլէրին րօլը՝ անըն իմլասընըն մութթարըտ վէ մուալլէն պիր հէյէթ ալմասը վէ շիյվէսինին իսլահ ու թէրֆի էտիլմէնի ճէհէթինտէ օլմուշ տըր:

Հայաստան թիւրքէն ուզուն պիր վազըթ թրֆախօս էրմէնիլէրի ումում էրմէնիլէյէ պաղլայան՝ Գրիթիանլըզ իլէ պէրապէր սայքի հէկեանէն րալըթա օլմուշ տըր: Շուրասը պիր էմրի վազը տըր քի թրֆախօս էրմէնիլէրլէն ասըլ թիւրքէնին թիւրքէսի արասընտա պազը էսասի ֆարգլար վար տըր: էրմէնիլէրին թիւրքէնէսի՝ գըսմէն միլլի զիգըյմէթ թէսավճուրաթ վէ հատիկեարլարը հավի պիր թագըմ էրմէնիճէ էլֆաղ ու իտպիրաթ իլէ մախլութ տըր: Հիշ էրմէնիճէ օգումամը պիր Այնթապլը էրմէնի՝ հօլտա տօսթունա «Բաւրալ, Աստուծոյ յարին» տէր: «Սապահ խայր» հա միւմասըլ թապիրլէր քէնտինէ հատ վէ հապանճը կէլիր: Մինպէրտէն «Իսա էլ Մէսիհ» հազգընտա տէյիլ, իլլա «Յիսուս Գրիստոս» հազգընտա իշիթմէք իսթէր: Միսալլարը չօղալթմաղա հաճէթ հօգ: Պու թապիրաթըն իւզէրինէ՝ այ, հաֆթանըն կիւնլէրի, հօրթուլար, վէ չախս իսմի խասսլարըն տա իլավէ էթմէլլիզ: Իշթէ հէփ պունլարը Արապի հուրուֆաթ իլէ իֆատէ էթմէք նէ գատար միւլքիլ իսէ, էրմէնի հուրուֆաթըյա հազմագտա օլ գատար թապիի վէ սատէ տիր: Վէլհասըլ էրմէնի հուրուֆաթըյէ թիւրքէն թամմ մանասըյէ էրմէնիլէրին թիւրքէնսի տիր:

Պէօյլէճէ իտարէսի պիզիմ վէ էճտատըմը

զըն իգթիտարը խարիճինտէ պուլունան պիր թագըմ ինտաֆսըզ վէ միւպրիմ թարիխի հալ ու քէյֆիյէթլէր իճուարըյէ միլլէթիմիզին էփէյի պիր գըսմը չուրատա պուրատա քէնտի անա լիսանըն ունութմը վէ թիւրքէնի իսթիմալա մուզթարը գալմը օլտուղը հալտէ, հինէ տէ ֆըթրի իսթիտատլարը վէ իգթիտատի հալ ու մէվզիլէրի իգթիպասընտան միւքիաթէպէ վէ գրապաթա իհթիյաճ պուլարագ, պունու տա անճագ էրմէնի իւլ հուրուֆ թիւրքէն իլէ իճրա էտէպիլիրմիշլէր: Անլէրի թաղպիհ էտէպիլիրմիշլիզ:

ՊՕՂՈՍԸՆ ՌԷՍԱԼԵԹԻՆԷ ՄՈՒՀԻԹԻՆ ԹԷԷՍԻՐԻ

ՎԵՐ. Ս. ԹՈՒՄՄԱՍԵԱՆ, ԲԱՐՍՈՒՍ

Թարսուս գատիմ մէտէնիյէթէ վէ թահթը իտարէլէրինէ կէչուլի չարգ վէ զարպ ազվամընըն սիյասի, իճթիմաթի, ազլի վէ տինի հայաթլարընա իֆա էթտիյի ազլի խըտմէթլէրլէ պէրապէր տինեայա գահրիման պիր րէսուլթէվլիտ վէ թագտիմ էյլէմէսիյէ, տին ի Մէսիհինին թարիխինտէ տախի փէք մուհիմ պիր րօլ օյնամըլ տըր: Շու հալտէ պիզիմ իչին միւֆիտ պիր միւթալէա մատտէսի տիր պիլմէք քի, Պօղոսըն մուհիթինին քէնտինին հալաթը րուհիյէսինէ թէէսիրի նէ՝ օլմուշ վէ Մուգատտէր օլ հալ ու քէյֆիյէթլէրի անըն րէսալէթ խըտմէթլինէ հաղըլանմասընտա նէ՝ սուրէթլէ իսթիմալ էթմիշ տիր:

Պօղոս՝ ասլը, ճէտսի, միլլիյէթի, թալիմի վէ էտէպ ու լիսանը ճիհէթիյէ խալիս պիր Եհուտի օլուպ, անըն իպրանի գալմիյէթլինէ վէ Մուսավի չէրիաթա իֆրաթ պիր հըրս ու զայրէթի վար իտի: Թարսուստա տօղմուշ իտիյինի հէր զիքը էթտիքէ, անըն ուճունա տէրհալ Եհուտիլիյինի հափըչաըրըրտը: Ինթիմալէն ատէթ ի ճարիյէ մուճէպինճէ պայրամ միւնաստէպէթիյէ իլք տէֆա Երուսաղէմէ կէթիլարիւլմէսինտէ մէհուր Բապպի Հիլլէլին թօրնու Գամաղիլէլին մէտրէսէսինէ՝ գօնուլարագ օրատա իպթիտաթի թալիմինի ալտը: Իսրայէլ՝ Ալլահըն խաստ վէ միւթթաղ գալմը իտիյի թասավճուրու փէք էրքէն քէնտի իչին տէրին պիր իման վէ մուհապպէթ մատտէսի օլտու: Ահա ը Աթիպին իլհամ վէ իլմ իլահիսինի տագիզ պիր սուրէթլիտէ թամիզ վէ միւթալէա էթմիշ օլմասը, միլլէթինին միւսթաղպէլինէ տալիր վասի իւմիտլէրի, Ֆէրիսի

Ֆերդուանըն անխաղի գաղափարին թամբ վէ անլէթի հայաթընա թաթալիգ էթմիշ օլմասը, չէրիաթտան օլան սալահն քեամիլ իթիմատ վէ վագֆիյէթի, հէփ պու խուսուսլար անըն պիւթիւն ֆիքր, գալպ վէ իրաաթիւնի պիր մէրքէվէ թօփլայըպ մէսլէքտաշարընըն ճիւմ-լէսինտէն չօգ իլէրի տիւլմէսինէ սէպէպ օլ-տու: Ապլընըն քէսքիւլիյի, թալիմ ու թէք-պիյէսինին միւքէմէլիյէթի, սէնաաթը սայէ-սինտէ թէայլիւլիւ իլիւն պաշգալարընտան ա-սըմըղ օլմասը, վէ զուվլէի իճրաիյէսինին չիտաթիթի սէպէպիւնտէն կիւնիւն էն ճալիպ ա-տէմի օլտու:

Լաքին պու սօֆու Եէհուտիւնէվճիվան Եունան վէ Բօմա մէտէնիյէթիւնին էն պէլլի մէրքէզ-լէրինտէն պիրինտէ, թաթիֆէլէրէ ախտ օլան պիր չէհրտէ, Թարսուստա տօղմուշ վէ փէր-վէրտէ օլունմը խաի: Անըն հիյն ի սէպալէ-թիւնտէ Թարսուս՝ Բօմա իմփէրաթօրլընըն շարիգ ճէնահընտա զայէթ վասի վէ միւնպիթ պիր պէլտէնին փայթաթիթը, իմփէրաթօր թա-րաֆտարլարընըն օճաղը վէ Պահրը Սէֆիտ միւլհադաթընտա քեային իւլ պէօյիւք տար-իւլֆիւնուլարընտան պիրինին պուլուսուսուլու չէհր խաի: Թարսուս տարիւլֆիւնուլըն պաղը ճիհէթլէրտէ, հաթթա րազիպի օլան Աթինա վէ Իաքէնաթիյէ տարիւլֆիւնուլարընտա ֆաիգ օլուպ, Օպուսուս Գայսէրին մուալլիմի օլան չօլ նամասար Աթէնսօթօրըն, Սթօիգ Անթիպա-թէր վէ Նէսթօր կիպի նիչէ ֆէյլէսօֆլար վէ նիչէ պէօյիւք շաթիլէր վէ էտիպլէր պու միւ-էսսէսէնին թալէպէսինտէն խաիլէր: Աթէնս-տօրըն վէ Նէսթօրըն թէլգին էթաթլէրի ալի մէպաթէր վէ ախաղի գաղափարի իրազիւնտէն էփէյի թէմիգ նէվաէն պիր Սթօիքի ֆէլսէֆէ-նին մէնչէի վէ միւրէվլիճի օլտու: Իմտի Պօ-ղոսըն ասընտա անըն մահալը վէլատէթիւնին ալի վէ ախաղի սէվլիյէսի պու օլտուղու հալտէ, աճէպա քէնաթի պուլուարտան նէ՞ տէրէճէ թէէսիր գապուլ էթմիշ խաի:

Բէսուլըն թահրիրաթընտա Եունան իւտէ-պասընտան իւլ իգթիպաուսթ վասր տրր: 1. Արթօիպղոստաթի Նուլթգունտա, «Նիթէքիմ սիգլին շաթիլէրինիգաէն պաղըլարը, պիլ տէ անըն նիլլինտէն իլ, տէյու սէօյլէմիշ տիր:» իպարէսի կիլիկիալը Արաթըն չիրինտէն վէ Գիլնթէսին ձիւլիւթէրէ խիթապէն հաղաղը իւսիսինտէն, 2. «Քէօթիւ իւլֆէթ էյի ախա-ղը պօղար:» քէլամը շաթի Մէնանտըրըն էսէ-

րինտէն, 3. «Կիրիտլիլէր տալիմա եալանճը, քէօթիւ, ճանլէր վէ չիպօղաղ տրր:» իպա-րէսի տէ Կիրիտլի էփիմէնէստէն իսթիլարաճ էտիլմիշ տիր: Պուսլար՝ Բէսուլըն Եունան իւ-սան վէ էտէպիյաթընա ալիւն օլտուղունա միւնթէղիտլէրճէ գանաաթպախչ տէլիլ սա-յրլմայօր վէ էօյլէ տիր: Պու ճիւմիլէ իլէ տէ Պօղոս կիպի աչըզ վէ իլլէք ֆիքրի, տալիմա հէնի չէյլէր էօյրէնմէյէ հէվլէսի վէ Գամաղիլէ կիպի Եունան էտէպիյաթընա վաղըֆ վէ անա մէֆթուլն պիր մուալլիմին շակիրտի օլան պիր զաթըն, օլ տաթիլտէն պիւսպիւթիւն խապէր-սիլ վէ մուհիթիւնին թէսալվուարաթընտան մահրուճ գալմը խաիլինի տիւլիւնմէք տէ զայ-րի մաղուլ տրր:

Պիր տէ Պօղոսըն Բօմա չէհրլիլիյի իմթիյա-ղընը հիսապա ալմալըլը: Պօղոս պիր Բօմալը ճիւլթըլիւն խաի: Ինթիմալէն փէսէրի իմփէրա-թօրա պիր եօլ իլէ իֆա էյլէտիլի հիւսն ի խըտմէթէ միւքիաֆաթէն մէղքիւր իմթիյալը էյաթ էթմիշ օլուպ, Պօղոս իճաղը թաղալիլին-տէ կէրէք շաթիսի հուղուղունու վէ կէրէք Քրիսթիյանըղ տալաղընը միւտաֆաա էյլէմէք սըրասընտա իւլու հիւրմէթ վէ հիւմալէ ոհր-թիփիգասընտան իսթիֆատէ էթմէյի էյի պիլիլ խաի: Պու Ամալը Բուսուլ քիթապընտա մու-հարրէր սէրիլլէլէթիւնտէն մալիւմ տիր:

Իմտի Պօղոսըն սօֆու Եէհուտիւնիլիւնին, Եունան մուհիթիւնին վէ Բօմա չէհրլիլիլիյին միւսթապիլլ րէսալէթիւնէ թէէսիրի նէ՞ օլտու: Պու սուալա ճէվապէն տէրիգ քի,

1. Շէրիաթա զայրէթքէլ օլտուղու իլիւն Պօղոս չէրիաթտան օլան սալահըն խէլաս էմ-րինտէ վէ ինտ Ալլահ թէպրիլ օլմագ իլինտէ քիւլլիյէն աճիլ խաիլինի թէմամըլա վէ թէճ-րիպէ ի շաթիլիյէսիլլէ էօյրէնտի: Էյէր պու զաթ իլէրտէ Եէհուտիլէրէ, խուսուսա թաի-ֆէլէրէ Քրիստոսըն պէշարէթիւնի հագիլի սա-տէլիլիյիտէ թէպլիլ էյլէմէյէ միւնթարաֆ Ուլ-լահ ինթիլիապ վէ տալէթ օլունմուլ խաի իսէ, չէրիաթըն պուլուղունտա եալամագ նէ՞ խաի-յինի պիթթէճրիպէ պիլմէսի վէ Եէհուտիլիլիլի գալպիլեհանտան գօփուպ կէլմիշ պիրի օլմասը լաղըմ խաի: վէ պէօյլէ օլտու: «Շէ-րիաթ վասըթաղըլա չէրիաթա էօլալիւմ:» — Օ՝ Եէհուտիլիլիլիլի պունու գաղանտը: Պու թէճրիպէսի քէնտինին Քրիսթիյանըղա տէօն-մէսինէ իպիլիտաի պիր հաղըլըղ օլմալլէ պէ-րապէր Թէլլարթը տօղրու անլայըպ թէֆսիր էթմէսինէ հարտըմ էյլէտի, վէ Գամաղիլէստէն էօյրէնտիլի միւթալէա ուսուլարը վէ Եէհու-տի իլմի իլահիյաթընա վէ իլմի Ֆըգհընա ա-չիւսալըղ վէ պու սայէտէ Սանհէտրիմ մէճիլ-

սի կիպի ալի մագաղարատա Ենհուտի լիսանը վէ էտէպիաթը հագգրնտա թահսիլ էթտիյի վուգուֆ անը թէպչիր ի պէշարէթէ միւսարտա վէ «Ենհուտիլէրի գազանմագ իչիւն Ենհուտիլէրէ Ենհուտի կիպի» օլմաղա մուզթէտիր զրլալը :

2. Պիր Ենհուտի չօճուգ հալինտէ Թարսուս սօգաղարընտա կէպիպ աօլաշտըղը կիւնպէրտէն պաշլալարագ, Եսնան հայաթընըն նազիք թէէսիրլըրինէ մարուզ օլտու, վէ Շարգ իլէ Ղարպըն պիրիպիրինէ աօգուռտուղու պէօյլէ պիր չէչրտէ, հէր սընֆ աստէմէրէ ըսսթ կէլիպ վապթըն ֆէլսէֆի թանղիմէրինէ տէ աղ չօգ մայրամաթ էլտէ էտէպիլտի վէ պու սուրէթլէ օ վապթըն թաիֆէ տիւնհասընըն ազլի, իճթիմաի վէ տինի հայաթընա պիր միգոտար աչինալըղ էլտէ էթմիշ օլարագ, պու սայէտէ հէմ Արիօիաղոստաքի նութընտա կէօրիւտիւլի կիպի, իճապը հալտէ ֆէլլէսուֆարա պիր ֆէլլէսուֆ կիպի սէօյլէմէյէ վէ «Թայիֆէլէրի գազանմագ իչիւն թայիֆէլէրէ թայիֆէ կիպի օլմաղա գատիր օլտու :

3. Բամալըլը իմթիյաղը անըն ալէմինի պէօյլէթտիւ վէ անը պէօյլէք Քրիսթիյանըղը վէ պէօյլէք քիլիտէ իտիալընա զրլաղուզլատոր : Թէպչիր ի պէշարէթ իչիւն Բօմա իթթիհատընըն էն մուհիմմ մէրքէզլէրինի Անիսաքիա, Ֆիլիպէ, Կսրնթոս, Էֆսոս, Սէլանիք, Ղալաթիա վէ Բօմա կիպի չէհրլէրի սէչտի :

Քրիսթիյան տինինն էն տէրին էսալարընը վէ էն հիւքսէք մէպտէլէրինի հապի ըէսալէլէրինի անլէրէ խիթապէն հաղալը : Հաթթա Գալսէրիյէտէ վէ Բօմատա, հաքիմէր վէ մէլիքէր հուզուրընտա զէնճիլլէրլէ պաղլը իքէն պիլէ պիր Ալլա՝ էլլիսի նուֆուղու իլէ սէօյլէտի վէ սէօղիւնիւ տինլէթտի : Էսքի իմանընըն սաղլամ էսալարընը Ենհուտիլէթտէն թաիֆէ ալէմինէ նաղլ էտիպ, օրատա Քրիսթիյանըղըն եէնի պինասընը անլէր իւզէրինտէ թէէսիտ էյլէտի : Էլհասըլ ազլի իգթիտար, իճրաի դուվէթ, տէրին տույղու, քէսքին պառար ճիտտի թաղվա իլէ միւլթաւթ Եսնան թէրպիլյէտի վէ Բօմա հըրսը չանը իլէ մէմղուճ օլլան պու աստէմտէ պիր նօգսան գալմըշ իտի : Պունը իտարէ էտէճէք օլան Իլահի բուհուսն ֆէֆիի, անը տա Քրիստոս Շամ հօլուռտա սէմալի ըրլյա վասրթասըլլա իքմալ էտէրէք, պու Թարսուսլու Սօղոսը, թայիֆէլէրին պէօյլէք ըէսուլընա, վէ Քրիսթիյանըղըն չէճի գահրիմանըն թահվիլ էյլէտի : Պունու իսէ Բէսուլ չու սուրէթլէ իֆատէ էալիօր :

«Պէնի վայիտէմին բահմինտէն այըրըպ քէնտի ինայէթիլլէ պէնի տալէթ էտէն Ալլահ թաիֆէլէր արասընտա թէպչիր էթմէմ իչիւն ֆէնաի Օղլուռու պանա քէլֆ էթմէյէ միւնասիպ կէօրտիւլի վաղթ, տէր հալ թէնէ վէ գանա տանընմատրմ :»

1913 ՍԷՆԷՍԻ ՍԹԱԹԻՍԹԻԳԼԻՐԻՆՏԷՆ ՄԱԼԻԻՍԱԹ

2.

Մ. Ամէրիկանըն պաշլըճա 100 չէհրլէրինտէ 1891տէ 12,819,000 էհալի պուլուռուպ, պուռլարտան 1,727 նուֆուս, Կանի 100,000տէ 13,5 ինթիհար էյլէմիշ, 1901տէ էհալինն ատէտի 17,248,000 օլուպ, ինթիհար էտէնլէրին աստէտի 2,855, Կանի 100,000տէ 16,6 օլմուշ տոր : 1911տէ իսէ էհալինն աստէտի 22,758,000է ինթիհար էտէնլէրինքի տէ 4,460ա, Կանի 100,000տէ 19,6յա պալիղ օլմուշ տոր : Ինթիհարըն պէօյլէճէ թէքլտիլըր էթմէլինն սէպէպիլթէայիլը վասըթլարընըն կիթտիքճէ կիւճէլլէմի վէ հէր չէյին պահալանմասըր զանն օլուռույօր : Պիր լիտէր սէպէպ տախի հայաթ վէ ճան խուսուսուռտա աստէմէրին կիթտիքճէ տահա զիյատէ գայտսըղ հաշամալարը տոր :

Պէօյլէք թիճարէթ տիյարլարընըն 1892, 1902 վէ 1911տէ էթտիքլէրի իտիալաթ վէ իրաճաթըն մուգալէսէտի : Բազալար... միլիօն Օսմանըլ լիրասը պէյան էտէր :

ՏԻՅԱՐ	Բ Ց Խ Ա Լ Ա Թ			Ի Խ Բ Ա Ճ Ա Թ		
	1892	1902	1911	1892	1902	1911
Ինկիլթէրրա	461,7	575,1	745,2	324,	383,4	607,5
Ալմանիա	226,8	322,9	553,5	205,2	267,3	469,8
Մ. Ամէրիկա	180,9	199,8	348,3	232,2	313,2	459,
Ֆրանսա	218,7	248,4	386,1	194,4	243,	351,
Հօլանդա	108,	199,8	286,2	105,3	170,1	243,
Պէլճիա	113,4	167,4	275,4	110,7	202,5	243,
Բուսիա	54,	72,9	126,9	45,9	83,7	164,7
Ավսթ.—Մաճարիսթան	48,6	81,	132,3	64,8	81,	113,4
Իթալիա	54,3	81,	148,5	43,2	62,1	86,4
Զուիցէրիա	48,6	52,9	81,	32,4	37,8	54,
Ենքիւն	1515,	2001,2	3083,4	1358,1	1844,1	5791,8

Երբի սենե զարգրնաա պու ախարարըն հէքին իտխալաթը վէ իրաճաթը իքի գաթ-
լանմը արը Թիճարէթիքի իլէ խարիճաթն ֆազլա ալանլար հալընդ Մ. Ամէրիզա վէ Բուսիա
արը , աիհէրէլէրինին իտխալաթը իրաճաթնաան չօգ , հանի չօգ մալ ալըպ՝ Էքսիք սաթըլար :

Մ. Ամէրիզանըն ֆարզը մուհարէպէլէրինաւ մէճրուհիյնէ վէ մազթուլարըն աիլէլէրինէ
վէրիլէն իէգաթա մաալարըն հէքիւնիւ 1776տան 1911է գաաար 961,450,400 Օսմն . իրաաը
օլմուչ արը : 1911աէ իէգաթա մաալը ալան յիմսլէրին սաթաթի 892,098 վէ ալաըլարը մէպ-
լադ 35,189,600 Օսմն . իրաաը իաի :

Օնիլ ֆարզը տիյարլարաա 1911 սէնէսի զարգրնաա աօղան չօճուղարըն աաթաթի :

ՏԻՅԱՐ	Տօղանլարըն աաթաթի	1,000 նուֆուսա աիլէն նիսպէթի	ՏԻՅԱՐ	Տօղանլարըն աաթաթի	1,000 նուֆուսա աիլէն նիսպէթի
Բուսիա	5,911,055	44,7	Բուսիանիա	273,106	39,8
Ալմանիա	1,924,778	29,8	Պուլղարիա	172,583	40,3
Ալսթրիա—Մաճարիսթան	1,665,194	34,6	Հօլանտա	168,894	28,6
Իթալիա	1,144,266	33,	Սլոպիա	112,235	39,
Ինկլիթէրա	1,123,663	24,3	Զուլիցէրիա	93,513	25,
Փրանսա	774,353	19,7	Եունանիսթան	75,800	28,8
Սպանիա	646,787	32,9	Եէքիւն	14,086,227	

Մ. Ամէրիզանըն սաթիւը 9,420,670 միւր . քիլօմէթրօ օլուպ , պուսուսն % 46,2 սի՝
6,361,502 աաթա չիֆթիլիք թէչքիլ էթմէթտէ տիր . չէօլէ քի , վաաաթ հիսապ իւզքէ պէնէր
չիֆթիլին վիւսաթը 68,4 հէքիւն , հաիօա Օսմանըն Էօլիւսիւ իլէ 745 աէճիւմ էաթի Պուս-
լարըն արազիճէ գրյմէթի 6,471,744,130 Օ . Լ . , էպիլիլէ վէ էաթվաթը իլիւն 2,821,767,30 Օ .
Լ . աաթիլ զամմ օլուսաաղաա , հէքիւնիւ 9,293,511,160 Օ . Լ . հիսապ օլուսուլար : Եու հալաթ
պու չիֆթիլիքէրաէ հալարան 49 միլիօն գաաար էհալլինին հէր պիր նուֆուսուսնա 190 Օ . Լ .
գաաար սէրվէթ աիւլիւլար : 1850տէն 1910ա գաաար , 60 սէնէ զարգրնաա , զէր օլուսան ա-
րազիլին մըգաաը իւլ գաթ , գրյմէթի իսէ օն գաթ արթմըլ արը : Մէզքիւր չիֆթիլիլէրին
1911 մահաուրուսուսն հէքիւն զըյմէթի 1,912,954,500 Օ . Լ . , հաիօա րէնճպէրէրին նուֆուսու-
պալընա 39 Օ . Լ . գաաար օլմուչ արը : Սէնէվի իրաալարը սօն 12 սէնէ զարգրնաա իքի գաթ-
լանմը արը : Պու չիֆթիլիլէրաէն չըգան սիւա , հաղ վէ փէնիլին սէնէվի գրյմէթի 53,533,000
Օ . Լ . օլուլար : Զ . Զ . ՄԱՆԻՍԱՃԱՆ

ՏԻՆԻ

ՍԻՐՇԻՏԻՆ ՆԻՔՈՒՆ ՕԼՍՈՒՆ

Հէյէթ ի իճթիմայէ իքի զըմա թազսիմ
օլուսապիլիլիւ :— Նիքպիլիլէր վէ պէտպիլիլէր :
Նիքպիլին սըճադ գանլը , միւսթադպէլէ իմանը
օլան վէ իթիմաա ր չաիսիլէյէ մալիլ պիր գաթ
արը : Միւքհաֆաթ գաիաթսինին էպէաթի վէ
ճիհանի պիր գաիաթ օլուսաղըն անլայան արը :
Գաթ ի իաիա տէրէլէրի վար իսէ անլէրին իւ-
զէրինաէ սաաաթի տաղարը օլուսաղըն վէ
հէր պուլուլըն քէնարը կիւմիլ իէրվաղը օլ-
աաղըն պիլէն տիր : Նիքպիլին պիր չիլէք իլէ
հաղ կէլմէթիլի կիպի րաթ կէլէ վուպու պու-
լան պիր մուվաֆֆազիլէթիլիլէ իլէ տէ ,
էօմր անճադ պիր ֆէլաքէթ օլմաաղըն ֆիհմ
էաթն տիր : Նիքպիլին պիլիլէր քի՝ միւքհաֆաթ

հաաաար անճադ ճէհա թիսուսըն էքէնէ կէ-
լիր , վէ ճէաթէթ էթմէլէնին հիլ պիր չէյ
էլաէ էաթմէլէլէլին տէ գապուլ էաթի :

Պէտպիլին գօրգադ պիր փէլղապէր , աաալէթ
րէ ուլը , ֆուրսաթըն աաաաը , իֆլաթիլէլին
մուհիպիլի , մէնֆիլին ալօգաթը վէ ֆէլաքէլին
միլղպոնը (միւսաֆիր սահիլի) տիր : Օ զուլ-
մէթ կէլիլիլի իլինալն զարանլը կէօրիլ ,
խաթալարը պլօլիւաթը վէ մէվանի իֆրաթա
կէօթիլիլիլիլ : Օ՝ ինսանի ճէհալին գազանաղընը
պիլմէզալն կէլիլ անճադ անըն զալաթընա
չապուլ ինսանն արը : Օ՝ նէ էքէր նէ տէ պի-
լէր հիլ պիր չէյէ թէլէպպիլիւ էթմէլ , պիր չէլ
տէ գազանաղ : Օ՝ գօրգու իսալաթընըն
գուրպանը արը , նէ իրչաա էաթի , նէ տէ թա-
զիլ էաթի վէ Աաալիլ անըն ալաթուլը արը :
Նիքպիլին ֆէլաքէթի «Եաիմադ» արը :

Պէտպնին ֆէլսէֆէսի «Եւփամամազ» արքային
Հանկը՝ ար տէրանայա էն չօգ խըղմէթ էթ-
միշ տիր :

Հանկը՝ ար տէրաղուշ օլունմայա սէղա արքային
Նիքպին թէֆէքթիւր էտիպ իճաա էտէր :

Պէտպնին անճազ շիւպնէ էտիպ մուախէզէ
էտէր :

Շիրմոյէ դառար հիշ պիր պէտպնին հէ պիր
թարիպ ի թէրաղընը թէնվիր էթմիշ, հէ
տէմիր հօլ հափաղըմիշ, հէ պիր մատէն իշ-
լէթտիրմիշ, հէ պիր պէօյիւք պինա ինչա էթ-
միշ, հէ պիր կէմինին էտաւընը վազ էթմիշ,
հէ տէնիզ պիթընտան պիր դապլօ արթմիշ, հէ
պիր թիւնէլ հափմիշ, հէ պիր րրմաղըն իւ-
զէրինէ պիր ճիւր դուրմուշ, հէ պիր ֆապրիգա
թէէսիա էթմիշ, հէ էվվէլ պիթմէյէն մահալտա
իքի հափաղ օթ պիթիլիւպիւրիշ վէ հէտէ
ինսանիյէթին հէվաթինէ, իսթիրահաթընա վէ
հապրէթլէրինէ իսաաթ պիր չէյ հափմիշ արքային :

Անճազ Նիքպին տիր քի միւրատ էթտիյինի
իճրա էտէր, օ՝ նիշանիկահա — իճրաաթի նի-
շանիկահա մօղրու գօշար :

Սէնին միւրալիտին, սէնին իթիմատ էթտիյին
Նիքպին օլտուն, ճիւմէլ Նիքպինլէր մուվաֆ-
ֆազ տէյլլէր, ամմա ճիւմէլ մուվաֆֆաղլար
Նիքպին տիրլէր : Մուվաֆֆապիյէթ ճէհաթին
մէյվէսի վէ Նիքպինիք ճէհաթին միւնէպպիհի,
ուշանարըճըր, արքային :

Ատէմի մուվաֆֆապիյէթ՝ տաթիմա պէտպն-
ինն ասըմիտընը թաղիպ էտէր, չիւնքի իթի-
մաա օլմայան եէրտէ հա միւնէպպիհի հօգ արքային
հա տա հէր ճէհա թէէսիրտիզ վէ գուսուրլու
արքային :

Իւմիտսիզ, էմիյէթ ի շախսիյէտէն մահրու
վէ ճէսարէթսիզ աստէմ հէմ քէնտինէ հէմ ու-
սիլէրէ ֆաթիլէլի օլմայա դայրի միւնտարպ
ֆիքրէ մալիք տիր :

Նէթիճէ՝ անճազ անլէր իչիւն ճէհա էտիպ,
թաղաթ օլունան ֆուրսաթլարը գաղապարազ
անլէրտէն սօն տէրէճէ իսթիֆատէ էթմէյի տր-
զու էտէնլէրէ վէրիլլիր : Օ աստէմ քի դայէսի
«Եւփամալիլլիթ» տիր գաղանապիլիթ վէ ալէլ
ուսուլ գաղանըր : Օ աստէմ քի անըն դայէսի
«Եւփամամ» տէր ասլա գաղանապ չիւնքի
չալըմալ :

Հէր հէ թէէպպիլիտ նիյէթինտէ իտէն, իթի-
մատըղըղ էսվապընա պիւրիւնմիւշ վէ չիւպնէ
զինճիլլէրի իլէ պաղանմիւշ էչիսաղըն — պէտպն-
ինն — նասիհաթընը արամա, անճազ ճիւլլէրի

թուլու էտէն չէմտէ միւթէվէճճի, մէմուլ է-
տէն իւմիտլէ մէմուլ ինթիմալաթը հէմ տաթի
ատէմի ինթիմալաթը նաղարը իթիպարա ալան
հէմ ֆիւթիհաթլարը հէմ տաթի մաղուպիլլիթ-
լէրի հիսապ էտիպ գօշան վէ գաղանմանըն
պիրինճի շարթը ճէհա օլտուղընը պիլէնէ — Նիք-
պին — կիլի :

Հայկապ

(Իսկիլիզէտէն)

ԹԱՐԱԻԹԻՆ Ե. ԹԵՐԶԵԱՆ

«ՔԵԱՇՔԻ ՊԻԼԵՆԻՍԻՄ»

Պիր գալ քիլի թօլլանմիւշ գաղէթա օգու-
յօր իտիք : Պու էտնատէ էթիէտէն պիր աստէմ
կէլիպ հանըմըղա օթուրտու, լէ օգուան չէյ-
լէրի քէմալը տիպաթլէ տիլլէյիպ չօգ մէմ-
նուն գալար : Պու զաթ պիլլէ խուսուսի ու-
րէթտէ մէմուլլէթ պէյան էյլէտի իտէ տէ,
սիմապընտա պիր մէյուսիյէթ ալէմէթի վար
իտի : Պատէհու ուղուն պիր օ՝ ֆ չէքէրէք
«Քիւաշքի պէն տէ օգուամա պիլլէյիտի» տէտի :
Միւրուլ օգուամա պիլլէյի իչիւն չօգ
աճըյօր իտի, վէ թէքար սէղէ պաղապարազ
«Հաղիլաթէն պէն հէ՝ պէտպնիթ պիր աստէմ
իմ : Կէնճլլիմտէ օգուամա էյօրէնմէտիմ վէ
էլլիմտէ պուլունան պիւթիւն ֆուրսաթլարըմըն
գրյմէթինի պիլլէյիլէք պօշա սարֆ էթտիմ
վէ չիմաթ իտէ օգուանըն ալլէմէք իչիւն
տաթիմա պաղապարըն հանընա կէթմէյէ մճ-
պուր իմ» տէտի :

«Քիւաշքի պիլլէյիտի» լուղէթլէրինի հէ՝
գառար չօգ տէֆա իչիտիյօրըղ : Հէր աստէմ
քէնտինին դայիպ էթմիշ օլտուղու ֆուրսաթլ-
արը իչիւն փէչիման օլարազ տէր, «Քիւաշքի
ֆուրսաթլարը գայիպ էթմիշ իտիմ» : Նէ՝ գա-
ռար պիլլէրէճէ ճանլար տաթի հէման ալի
սէղլէրի գուլանըրլար : Ճիւնայլթ սահիպի
օլան պիր չօգ քիմտէլէր հէման պէօյլէ տէմէլ-
լէ՝ մի : Անլէր տաթի քէնտի հափաղըղարը գա-
պահաթտան տօլալը փէչիման օլարազ, «Քիւաշ-
քի պու գապահաթը հափմասալարըմ» տէր-
լէր : Նէ՝ գառար ճանլար տա րուհանի հա-
յաթ խուսուսընտա իմալ պուլունուրլար վէ
Ալլահըն քէնտիլլէրէ պալաշ էթմիշ օլտուղու
ֆուրսաթլարըն գրյմէթինի պիլլէյիլէք, անլէրի
պօշա սարֆ էտէրլէր : վէ նիլլէլէրի էթիւմ հա-
թաղընտա, սօն տաղիզլէրինտէ դայիպ էթ-
տիլլէրի պու ֆուրսաթլար իչիւն աճըլըրլար
վէ, «Քիւաշքի Ալլահըն պանա պալաշ էթմիշ
օլտուղու ֆուրսաթլարըն գրյմէթինի պիլլէյիտի»

սէյերէք ֆիզան էտէրլէր: Քրիստոս էֆէնտի-
սիմիզ տախի Երուսաղէմէ հաղլաշարդընտա
սնը կէօրիւպ աղլայարագ, Օ տախի աշնի սէօ-
ղիւ սէօլլէսի «է՛յ Երուսաղէմ, Երուսաղէմ,
քեա՛նքի զկյարէթինին վազթլընը պիլէյիտին»,
Իմաի Ալլահըն պիլէ պախշ էթմիշ օլտու-
ղու ֆուրսաթլարըն գըյմէթինի պիլէրէք, աւ-
լէրի լայըզը իլէ իսթիմալ էտէլիմ վէ սօնրա
փէյիման օլմայաճաղղլ:

Ա. Զ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ԷՕՄՐՏԷ ՕՆ ԻԻՁ ԽԱԹԱԼԱՐ

1. Տօղրու վէ հանլըշ իչիւն սանա մախսուս
պիր միգեաս հափմաղա թէշէպպիւս էթմէք:
2. Տիկէրլէրին սաատէթլինի սէյինքի իլէ
էօյմէյէ չալըշմագ:
3. Տիւնհատա էֆքեարըն իթթիրատընը
մէմուլ էթմէք:
4. Թէճրիպէսիզլիք իչիւն միւսաատէքեար
պուլունմամագ:
5. Պիւթիւն միգաճ վէ թապիաթլարը աշնի
գալըպա սօգմաղա չալըշմագ:
6. Էնէմիլէթսիզ կէօրիւնէն թէֆէրրու-
աթտա տիկէրլէրին էֆքեարընա միւսաատէ
էթմէմէք:
7. Պիզլիմ չախսի ամէլլէրիմիզտէ թէքեա-
միւլ արամագ:
8. Գապիլ ի թամիր օլան պիր շէյ հապ-
ղընաա պիզ թէլաշա տիւշտիւլիւմիւզ կիպի
պաշգասընը տա թէլաշա տիւշլիւրմէք:
9. Հէր եէրտէ, հէր սուրէթլէ վէ հէր զէ-
մանտա պաշգալարընա հարտըմ էթմէյէ չա-
լըշմամագ:
10. Պիզլիմ հափմատըղըմզ շէյլէրի իմ-
քիանսըզ դանն էթմէք:
11. Անճագ մահտուտ ֆիքրլէրիմիզլին ան-
լայապիլտիյի շէյլէրէ ինանմագ:
12. Պաշգալարընըն գաաֆը իչիւն միւ-
սաատէքեար պուլունմամագ:
13. Հապիգաթ օլուպ ինանը ինսան էտէն
շէյլէրին գըյմէթլինի պիր թազըմ խարիճի
խատսէլէր իլէ թագաիր էթմէք:

Հաքիմ

ՓՕԼ Ճ. ՄԱՔ ԳՅՐՄԻՔ

(Նիւ Եօրֆ Ամհրիֆըն)

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ

ՍԱՐԳԻԱ Կ. ԹԷԼՏԷԷԱՆ ԷՖ.ՆԻՆ

ՎԱՍԹԵԹԷՐՆԱՄԵՍԻՆՏԷՆ

Աթիտէք՝ ֆըգրա միւթէվէֆֆա Սարգիւ Էֆ. Թէլ-
ֆէհմընը վասիյէթնումէս'նին Տիւնքի մատտէսի օլուպ,
գաթիյունը քերտընը մէզքիւր վասիյէթին մագսէտինի
տահա էյի անլամալարընա հարտըմ էտէր միւթալէտ-
սըյլա պուրտաա թէրճէմէ վէ տէրճինի միւնտսիպ սոյ-
տըք:

Բահնիւմա

Սէրվէթիմին պազի զալան հիւզ սէհմէլէ-
րինի պէր վէճ'ի աթի վասիյէթ էտէրիմ:

Նիւ Եօրք շէհրինտէ պուլունան էրմիւնի ին-
ճիլի ֆիլիսայա, չախսը մանէվի հալինտէ անըն
իսթիմալը վէ մագսէտի իչիւն օն սէհմ:

Եփրատ Գօյնի սէրմայէսինին Մասաչուսէց
էյալէթինտէ պուլունան հէյէթի իտարէսինէ
օն պիշ սէհմ վասիյէթ էտէրիմ: Պու օն պէշ
սէհմ տախի պիր սէրմայէ հալինտէ գալըպ
իլլէտիլլէճէք տիր: Պունտան հասըլ օլան սէ-
նէվի վարիտաթըն նըսֆը պէհէր սէնէ, Օս-
մանը իմիէրաթօրլուղու տախիլինտէ, Սար-
փաթտա թէէսիս էտիլմիշ օլան վէ սապըզ էր-
մէնիսթան գօլէճի նամըյլա մարուֆ օլան Եփ-
րատ գօլէճիին միւնթաճ վէ չայանը մուա-
վէնէթ օլան էրմէնի թալէպէլէրինէ հէր սէնէ
թախսիս օլունաճագ սըր: Պու վարիտաթըն
տիկէր նըսֆը իտէ, մէզքիւր Եփրատ գօլէճի-
տէ պիր հախսա զիյատէ էրմէնի մուալլիմէր
հախսա փրօֆէսօրլէր իսթիլտաամ վէ անլէրէ
հարտըմ էթմէյէ հէր սէնէ թախսիս օլունա-
ճագ տըր:

Անաթոլիա գօյնիին Մասաչուսէց էյալէ-
թինտէ պուլունան Համիյուն հէյէթինէ, տախ-
սի պիր սէրմայէ հալինտէ գալմագ վէ իլլէ-
տիլմէք իւզրէ օն սէհմ վասիյէթ էտէրիմ:
Պունտան հասըլ օլան սէնէվի վարիտաթ՝ Օս-
մանը իմիէրաթօրլուղուն տախիլինտէ Մէր-
զիֆունտա թէէսիս էտիլմիշ օլան Անաթօլիա
գօլէճիին միւնթաճ վէ չայանը մուալլէնէթ
օլան էրմէնի թալէպէլէրինէ հէր սէնէ թախ-
սիս օլունաճագ տըր:

Մասաչուսէց էյալէթինտէ պուլունան
«Թիւրքիստա քալիմ ու քեռպիյէ իչիւն հեֆյէյէր
հէյէր ի իսարհսինէ տախի պիր սէրմայէ հա-
լինտէ գալմագ վէ իլլէտիլլէք իւզրէ օն պիշ
սէհմ վասիյէթ էտէրիմ: Պունտան հասըլ օ-
լան սէնէվի վարիտաթըն նըսֆը՝ Օսմանը իմ-
փէրաթօրլուղու տախիլինտէ Այնթապտա թէէ-

սիս էտիրմիչ օլան Մէրքէզի Թիւրքիա գօլէճի-
նին միւնթաճ վէ շայան ր մուալլէնէթ օլան
էրմէնի թալէպէլէրինէ, տիկէր նըսֆը իսէ,
մէզքիւր Մէրքէզի Թիւրքիա գօլէճինտէ պիր
հախօտ զիյառէ էրմէնի մուալլիմէր հախօտ
փրօֆէսօրէր. իսթիխաթ վէ անլէք մուա-
լլէնէթ էթմէյէ պէնէր սէնէ թախսիս օլու-
նաճապ տրր:

1812տէ Մասաչուսէց էյալէթինտէ թէէս-
սիս էթմիչ օլան էճնէսի Միշընրաւ Ասիւիզան
Պօր շիւքիթինէ, տախի պիր սէրմայէ հալին-
տէ զալմադ վէ իշէտիլմէյ իւզրէ 35 սէնմ
վաթիյէթ էտէրիմ, Հոսթլ օլան սէնէվի վարի-
տաթ 35 հիսսայէ թազսիմ օլունարազ օնու
Պօր շիւքիթի թարաֆընտան Օսմանլը իմ-
փէրաթօրուզու տախիլինտէ պուլունան Պար-
տիզալի (Պաղէճիք) չէնրինտէ թէէսիս էտիրմիչ
օլան «Բիւրանիս» մէքիթէպի իտատիսինէ,
օնու Պօր թարաֆընտան Օսմանլը իմիէրա-
թօրուզու տախիլինտէ Ատափազար չէնրինտէ
թէէսիս էտիրմիչ օլան Գրզլար Հայ Սիւրյանտ,
պիշի Պօր թարաֆընտան Օսմանլը իմիէրա-
թօրուզու տախիլինտէ թալաոտա թէէսիս է-
տիրմիչ օլան Օղլանլար վէ Գրզլար Հայ Սիւր-
լարընտա պուլունան, միւնթաճ վէ շայան ր
մուալլէնէթ օլան էրմէնի թալէպէ վէ թալի-
պաթա վէ պազի պիշի իսէ, Պօր թարաֆըն-
տան Օսմանլը իմիէրաթօրուզու տախիլինտէ
Գալաթիյէտէ թէէսիս էտիրմիչ օլան իտաթա-
խանէյէ հէր սէնէ թախսիս օլունաճապ տրր:

Պալատա զիքր օլունան Հայ Սիւրյարտան
հէր հանկըր մէվճուտ օլմադտան տուր օլուր
վէ հա իշէմէզ իսէ, օ թազտիրտէ մէզքիւր
մէքթէպ իշին վէրլէճէք վարիտաթ տախի
քէսլէրէք մըզտարը մէզքիւր պալատա զիքր
օլունան վէ հայա ֆաալիյէթտէ տէվամ էտէն
տիկէր Հայ Սիւրյարտա պուլունան միւնթաճ վէ
շայան ր մուալլէնէթ օլան էրմէնի թալէպէլէրինէ
հէր մէքթէպէ միւսալի օլմադ իւզրէ թազսիմ
վէ թախսիս օլունաճապ տրր: Պալատա մէզքիւր
Հայ Սիւրյարըն քեաֆֆէսի տախի մէվճուտ
օլմադտան տուր օլուրլար վէ հախօտ իշէ-
մէզլէր իսէ, օ թազտիրտէ անլէրէ թախսիս օ-
լունան վարիտաթ, պէնէր սէնէ իտարիւթա
քեախի Եփրատ Գօլէճինտէ, Այնթապտա քեախի
Մէրքէզի Թիւրքիա Գօլէճինտէ վէ Մէրքիֆուն-
տա քեախի Անարօլիս Գօլէճինտէ էրմէնի մու-
ալլիմէր վէ փրօֆէսօրէր իսթիխաթ վէ
անլէրէ հարաւմ էթմէյէ թախսիս օլունաճապ

տրր: Մէզքիւր Հայ Սիւրյարըն պիթ գօլէճ հա-
խօտ տար իւլ ֆիւնուն տէրէճէսինէ չրդմալա-
ր, վէ հա իսմ վէ մահալլարընթ թէպէտ-
ալիւլէթմէսի վէ հախօտ միւսթալի պիր միւնթա-
սէնէ հալինէ իֆրազ օլունմալարը, անլէրի պու-
վաթիյէթնամէնին պախլէթի հոգնէգիտան
մահրում էթմէյէճէք տիր: Պալատէ մէզքիւր
խաթաթխանէ մէվճուտիյէթալն տուր օլուր
վէ հա իշէմէզ իսէ, օ թազտիրտէ անա թալին
օլունան վարիտաթ քէսլէճէք վէ մէզքիւր
միզտար անլէն Պօր թարաֆընտան Գալաթ-
իտէ վէ հախօտ Օսմանլը իմիէրաթօրուզու-
նուն ատիք պիր ճիճէթինտէ թէէսիս էտիրմիչ
հէր հանկը պիր մէքթէպին միւնթաճ վէ շա-
յան ր մուալլէնէթ օլան էրմէնի թալէպէլէրի-
նէ թախսիս օլունաճապ տրր:

Պալի պալան 15 հիսնէյի պիրատէրլէրիմ
Յուլիանէն (Ճան) Կ. Թէլֆէհան վէ Հրանտ
Կ. Թէլֆէհանըն էօնէսինէ թէվաի էտէրիմ,
չէյլէք թի, անլէր մէզքիւր մէզլազը զէվճէմ
Ազաւնի վէ պիրատէրիմ Ալպէլիթին միւստէթի
հայաթլարընտա մուվազդաթիշ իշէտիլմէյ
վէ Օսմանլը իմիէրաթօրուզու տախիլինտէ
Ինճիլի Բրիտիլյանլըր թէրվիճ էթմէք մազ-
սէտիյէ վէ քէնտիլէրին միւնաթիպ ատտ էթ-
տիլլէրի չարթլար իլէ Միւթթէհիտի Ամէրի-
գատա պիր ճէմիլէթի մախսուսէ (corporation)
թէչէքթիլ էթալիլինտէ մէզքիւր էմանէթ ալ-
չէ տախի պիր սէրմայէսի օլմադ վէ վարիտա-
թընը մէզքիւր մազսէտ ուղուրունա սարֆ
էթմէք իւզրէ մէզքիւր ճէմիլէթէ տէվր
ու թէսլիմ էտէճէքլէր տիր: Մէզքիւր միւ-
թէվէլլիլէրիմ թէչէլլինի թալաթի էթալիլիմ
ճէմիլէթին խըտմէթ էտէճէյի մազսէտէ միւ-
մալլ մազսէտլէրի պուլունան տիկէր պիր Ա-
մէրիպալը ճէմիլէթին մէզքիւր մազսէտի տահա
էմին վէ տահա միւնաթիպ սուրէթտէ ինրա
էտէպիլէճէյինէ քէնտիլէրիմէ գանաթ հա-
սըլ էթտիլլէրի թազտիրտէ, պալատէ թէչ-
թիլի արդու օլունմուշ օլան իտուտուսի ճէմիլէթի
թէչէլլի էթմէքալն իսէ, մէզքիւր էմանէթ
ալլէյի, պալատէ մէզքիւր իթի զաթլարըն
միւստէթի հայաթլարը վարֆընտա, տախի
պիր սէրմայէ հալինտէ զալմադ չարթլար վէ
վարիտաթ, միւսթին մէրթէպէ, Օսմանլը իմ-
փէրաթօրուզու տախիլինտէ խըտմէթ էտէ-
ճէք էրմէնի Ինճիլի վալլէր հազըրլարմադ,
անլէրէ միւնաթիպ ինճիլի թէէմին էթմէք,
իսթիլյարըն սինիլէրինտէ վէ խաթալազլա-

ընդհանուր անկէրէ ետքաւ ի թմեք վէ տուլ գաւառաւորնա վէ քիւլաք ետքիւնէրնէ մուսուլմանէն թէ սարֆ օլունմագ իւզրէ մէգքիւր Ամէրիգալը ճէմիյէթէ տէվր ու թէսլիմ էթմէլէրնէ քեամիլէն սէլահիյէթ վէրիւրիմ:

«Էրմէնի» լուղէթիւնի, մէզնէպ հախօտ լիսան տէյլ, ըրգ նօզթա ի նաղարընտան գուլլանմը չըմ տըր: Հանգի էրմէնի թալէպէլէրին իւճ-րէթ ի թէսրիւրիյէ իչիւն իսնէ հախօտ մուսուլմանէթ ի նաղարիյէ գապուլ էտէճէյիւնի հիւքմ էտէճէք օլան հէյէթ հէր պիւր մէքթէպ հախօտ գօլէճին մահալլի հէյէթ ի խաւարէսի վէ հախօտ հէյէթ ի մուսուլմանի ղաճագ տըր, շու գաւառ քի պուսլար Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգաւտա պուլունուպ սէրմայէյի միւրադէպէ էտէն վէ իչէտէն ճէմիյէթէ, վարիտաթըն նէ վէճն-լէ իսթիմալ օլունտըղընա տար իսթէնիլտիյի վագթ ըրիօթթ վէրմէյէ մէզպուր տըրլար: Թալէպէյէ ղաճագ մուսուլմանէթ խուսուսընտա, էրմէնի թալէպէլէր արաւընտա մէզնէպ ճի-հէթինճէ պիւր թէֆրիդո հափըլմամասը պէնիմ արղուլ տըր:

ՍՈՒՐԲ ԹԱԴԵՈՍԵԱՆ Ք. Մ. ՄԵՔԹԵՊԻ

Ալլահն ինայէթիյէ պու. մէքթէպիմիդ Հոկ. 1տէ 3 չայիրտ իլէ քէնտի հօլունա ըվման օլտու: Ազ սօնրա իւչ տահա կէլէրէք սայը ալթըյա պալիդ օլտու, քի պուսլար Աղընտան (Արապիւր), Մարաշտան, Այնթապտան, Բիլիստէն, Հալէպտէն վէ Աստանտան տըրլար: Իքիսի Փրօթէսթանթ, իքիսի Լուսաւորչալան պիւրի Գաթօլիք վէ պիւրի տէ Բուս օրթօտօքս ճէմաթընտան օլուպ, ճիւմէնի տէ հազիգի թէվպէյէ մալիք տիրլէր: Պիթ տէ Սիւրեանի չայիրտիմիդ օլունչ օլսայաը (քի կէլէճէք սէնէ օլաճաղընա իւմիտիմիդ վար), օլ ղէման Թաղէոսեանըն Թիւրքիստա պուլունան ճիւմ-լէ Քրիսթիան մէզնէպէլէրիտէն չայիրտէլի պուլունաճագ իտի:— պու իսէ պիլիմ արղու վէ մագսէտիմիդ տիր: Իյթէ պու մէսէլէտէ իպթիտաւընտան Ալլահն պալիւ էթմիլ օլտուղու մուվաֆֆաղիյէթի կէօրէրէք ճէսարէթէ նաիլ օլունուլ:

Նիզամիտմէ նէյր օլունմուլ օլարագ ղաթէն մալիւմ տիր քի մէքթէպիմիդ հէր սէնէ Սեպտեմբերտէ չայիրտ գապուլ էտէճէք տիր: Պաղը կէնճէլ պիլիմ իլէ մէքթուպլաշմագտա օլուպ անլէրտէն պաղըլարընը տալէթ էթմէյէ

իւմիտ էտիյօրուլ: Պիրինէ ղաթէն տալէթ կէօնաէրիւմիլ տիր:

Յունվար այրնտա չայիրտէր ճիւլար քէօյ-լէրտէն իքիսի պէշարէթ մագսէտիլլէ ղի-յարէթ էթտիլէր— ղաթիլիք իլէ, ամմա ըուհանիճէ պէլլի սէմէրէլէր իլէ: Անլէր հէր հէրտէ մուհապպէթլէ գապուլ օլունարագ մէսէրէթլէ ալտէթ էյլէտիլէր: Բապլ իսթէր իտէ, Ջաթիկ միւնտոէպէթիլլէ 3—4 հաթթա իչիւն թէքարէն թէպլիւր պէշարէթլէ չըպու-ճագլար: Տուալլէ իւմիտ էտէրիլ քի ալի հօլտա չօղլարըտա ֆաիտէլի օլաճագլար տըր:

Մէքթէպ էյամընտա տալի ըուհանի իլ իչիւն անլէրին ֆուրսաթլարը վար տիր, մէսէլա ֆէրալէր իլէ գօնուշմագ, խանէլէրի ղիյա-րէթ էթմէք վէ մահալլէ արաւընտա խըտ-մէթլէր կէօրմէք: Պաղէն տէ էյթմիտանէլէր-տէ, խաթթախանէտէ վէ Փրօթէսթան քիլիտէ-սինտէ տուա խըտմէթլէրի կէօրմէք իչիւն տալէթ օլունուլար: Շախսի Քրիսթիան թէճրիպէլէրինտէն չէհատէթ էտէրէք չօղլարա ճէսարէթ վէրիլլէր:— Պախուսուս Թաղէոսեանա ախտ օյան տուա ճէմիյէթլէրինտէ չէհատէթ էթ-մէք իչիւն ֆուրսաթլարը օլույօր: քի պու խըտ-մէթլէր հէր երկուշարթի աղլամ իքի սաաթ տէ-վամ էթմէք իւզրէ իքի ղըսմէլ, հանի պիւրինճիսի էրմէնիճէ վէ իքինճիսի Թիւրքճէ լիսանըլլէ իճ-րա օլունուր: Էվլէլէքիսիտէ մէքթէպէ ախտ մալիւմաթլար վէրիլիպ պուսլար իչիւն Ալլահա չիւքր վէ ինթիյաճլարը իչիւն տալի Անա տուալար արղ օլունուր, հէմ տալի միւսէ-սէսէմիլ քէնտի Բուհանի մագսէտիլնէ տալիմա սաաղպ պուլունմասը իչիւն, վէ անըն կէրէք հաղընտա վէ կէրէք ուղագտա պուլունան տօթլարը իչիւն տուա էտէրիլ: Իքինճի խըղ-մէթ իտէ պաշլըճա հաղըր պուլունանլարըն ըուհանիճէ պէսլէնմէլէրի վէ ինայէթտէ նէչլ ու նէմա պուլունալարը իչիւն իճրա օլունուր: Եաղընտա պուլունան ճիւմլէ տօթլար մէ-սէրլէթ վէ մէմիուլիյէթ իլէ պու խըտմէթ-լէրտէ հաղըր պուլունմուլար:

Աճալիպ հօլար իլէ Ալլահ պիլի ճէսարէթ վէրմէքտէ տիր: Հազիգաթէն իման իլէ, հի-նէ տէ գօրգու վէ թիթրէմէ իլէ պու մէք-թէպ իչիւն միւսալէրէթ էլլէտիլ: Պաղաթ Ալլահ իւմիտիմիդտէն վէ ախիւնալիւմիւղ-տէն ղիյատէսինի պիլէ հափաը, վէ հափը-յօյ: Հազիգաթ իւզրէ Թաղէոսեան չէհատէթ էտէպիլիյօր քի «Ալլահ պիլիտէ ամիլ օլան»

դուարեցնել հետո հէր խուսուստա արեւա-
տիկիմիդ եւ արեւունտիւ իւրաքանչիւր զոյգէմ զի-
յառէ ի ճրա էթմէյէ դատիր տիր : (Էփ. 3,
20) : Էպէտ իւլ ապատ Անա համա օլտուն քի
թա իպթիտաւրնաւն պու մէքթէպ վաթի-
թաւըյա էպէտի հայաթ իչիւն քէնտինէ եէնի
ճանյար դաղանարազ՝ քէնտի թիզաւընըն միւհ-
րիւնիւ անրն իւզէրինէ պաւմըլ տըր : Բապ-
պըմըզըն պու թօրունլարընը կէօրմէք պիզէ
ազիմ մէսէրրէթի մուհիպ օլմագտա տըր : Ի-
նայէթ մէնպաղ օլան Ալլահըմըլ իւք կիւն-
տէն Թադիսուսանըն եէվմի էքմէյինի հէմտէ
զիյաւէսինի վէրմիշ տիր : Իշթէ պու մասու-
մըն ալթը ալըզ օլմասընա պէշ կիւն զաւմըշ
իքէն, Ալլահ օնա չօզ սոսթլար թէտարիք
էտէրէք անա 12,420 շրշ. կէօնալըմիշ տիր :
(2,404 Մ. Ալիզ Ալման սաիրէսինտէ պու-
լունան Ալման վէ էրմէնի տօթթլարաւն, 2,710
Մ. Ազիզ փօթթ. Փէրալէրինտէն, 1,944 Մ.
Ազիզ փօթթ. քիլիսէսինտէ Թադիսուսանըն Բու-
հանի խըմալէթինէ պէտէլ, 1,080 Մ. Ազիզ թէպ-
չիթի պէշալէթ Շիրքէթինտէն, 2,442 Թուր-
քիտա ֆարզը մահալլէրտէն, (1,188 Մարաշ
Շվէսթըր Բօնըր էյթամիսանէսինտէ կէրէք Ալ-
ման վէ կէրէք էրմէնի սոսթլարաւն, 334
Արապկիրտէ պիր Ալման հէմչիրտէն, 216
Մարաշտան, 162 Սինթապտան, 163 Հալէպ-
տէն, 80 Հաւանպէյլիտէն, 26 Ազիզլէյտէն
(Սիվա), 5 Չնկուշտան, վէ պագիսի իւրիւթ
քէյլէրինտէն, Գուլոլուտան, Կարմիրտէն, Ա-
ղընցիտէն, 118 Ամէրիգատա պիր էրմէնի
սոսթլարաւն վէ 1,728 Ամէրիգալը Գրիսթիւն
պիր ալօզաթտան] :

Պու մէպալըն սայքի տէօրթտէ իւչիւ էրմէնի
Քրիսթիան տօթթլարըմըզտան վէրիմիշ օլուպ
պու էօյլէ պիր վագըա տըր քի, նիզամնամէ-
նին մաթլուպունա կէօրէ մէքթէպիմիզ պիր
էրմէնի միւհսսէսէսի օլտուղու հալտէ, էնճամ
էրմէնի Քրիսթիանլար թարաֆընտան զայրըլա-
ճաղընա տար Բապպըմըզըն պիզի մուվաֆ-
ֆազ գըլաճաղընա պիզէ իւմիտ վէրիյօր : Տիյա-
ըմըզտա Ինճիլին իշի իչիւն Թիւրքիտա վէ
Ամէրիգատա պուլունան էրմէնի Քրիսթիան-
լարըն տիգգաթընը էվվէլտէն պու նօգթայա
ճէլպ էթմէք իսթէրիզ :

Սէվինիլիզ քի մէքթէպ պու հալա եէթիշէ-
նէ դատար Ալման տօթթլարըմըզ պիզէ մուա-
վէնէթ էթմէյէ հաղըր արըլար :

Շիմաթիք Թադիսուսանըն պէլիճէ իշթի-

յաճլարը շունլար տղր : 1. Նիզամնամէնին
բուհունա կէօրէ թալիմէ միւզթէտիր վէ բազի
օլան իւչիւնճիւ պիր խօճանըն պուլունմասը,
2. Շայիրտէրիմիզին ասքէրլիքտէն մուաֆ
թուլուլմալարը իչիւն հիւփիւմէթ ի սէնիյէ
թարաֆընտան մէքթէպիմիզին բէսմէն թա-
նըլմասը (պու խուսուստա իշէ պաշլանըմըշ
տըր), վէ 3. անա մախսուս պիր միւնաուպ
պինանըն մէյտանա կէլմէսի, քի պուլուն ի-
չիւն 1000-1200 լիւրայա դատար իշթիյաճըմըզ
օլաճագ տըր : Տօթթլարըմըզտան թալէպ էտէ-
րիզ քի պու խուսուսլար իչիւն պիզիմ իւլէ
տուաւա տէվալ էյլէսինլէր :

Ճիւմէ սօսթլարըմըզա, վէ կէլէճէք օլան
ճիւմէ չայիրտէրէ Ալլահըն ինայէթինի թէ-
մէնի էտէրէք

Սք. Թադիսուսանըն իսարէսի քարափընսան

Ա. 2. ԵՂՈՅԵԱՆ

(Մամուլէթ իւլ Ազիզ)

ԵՈՒԱՆ ՇԻ ԳԱՅ

Պիր չօզ սէնէլէրտէն պէրու Չինմաչինտէ
միսիօնէրլիք էթմիշ օլան Մր. Պլէքսթօն վէ
մախսուլը պու քէրէք Ամէրիգայա ալտէթ
էտէր իքէն չէհրիմիզի տէ զիյալէթ էյլէտիլէր :
Պու միւնասէպլէթէ կէրէք Մր. Պլէքսթօն վէ
կէրէք մախսուլը ճէմաթլարըմըզա Չին ահ-
վալընա տար ճալիպ ի տիգգաթ մալիւմաթ
վէրմիշէր տիր :

Մր. Պլէքսթօնըն էֆքիարընճա պու կիւն
Չին սիյասիյաթընըն պաշլնտա Եուան-Շի-Գայ
պուլունմագտա տըր : Պու զաթ փէք գուրնազ
վէ զալիմ պիր միւսթէպիտ տիր : Կէնճիլինտէ
իմփէրաթօրըն հիւսն ի թէվէճճիւհիւնիւ գաղա-
նըզ անըն չիզասըլլա օրտուլու թանգիմ վէ
իւլահ էթմէք իչինի քէնտի իւզէրինէ ալտը :
վէ օրտուլու էվրօփանըն էն սօն սիսթէմ սի-
լահլարըլլա սիլահլանտըրըզ, ասքէրին հիւսն ի
թէվէճճիւհիւնիւ քէնտի թարաֆընա ճէլպ էթ-
տիքտէն սօնրա, իմփէրաթօրա խային պուլու-
նուպ, անը ազլ էտէրէք իմփէրաթօրըն վալիտէ-
սինի թալթա օթուրթտու : Պիրազ սօնրա գրալի-
չայա տա իսիյանէթ էթտի ճիւմիւրի հարէքէթ
պաշլայընճա ինզիլապ բէիսլէրինէ պիր չօզ
վաւար էտէրէք ճիւմիւրիյէթէ բէիս ինթի-
խապ էտիլտի : Ճէնուպի փայթաթթ օլան Նան-
քինտէ բէսմէն թիյասէթէ կէլմէսի թէգարրիւր
էթտի իսէ տէ, պու մէրասիմին իճրա օլունա-

ճաղը վազթտան իւշ կիւն էվէլ, քէնտի էլի ալթընտա պուլունան ասքերլերին չէնր թաւան էթմէլերինէ միւսատէ էլէյիպ, կէօյա պուլսոնը պասարմադ իչին փէքինի թէրք էտէմէյէնէյինի խապէր վերէրէք, մէրասիմին փէքինտէ իճրա օլունմասընը թալէպ էլէյտի: Բիյասէթ խուսուընտա Տօզ. Սունը քէնտինէ ռազիպ աստ էթտիյի իչին անը չմէնտըֆէր խթասիօնտա վուրտուրտու: Ծիւմհիւրիյէթ թարաֆտարլարընա վերաիյի վատա խալին պուլունարադ, փարլամէնթի տաղըթտը, զապինէյի վէ իչինէ կէլմէյէն վալիլէրի աղ էլէյտի, չէօյէ քի չիմտի պիւթիւն մէվէքէթ իւլէրլինտէ քէնտիտի պիր տիլթաթօր օլտու:

Լաքին Մր. Պէքսթօնըն էֆէրընճա, էհալի ույանմագտա օլուպ Եռան-Շի-Գայըն մէսլէյինտէն մէմուռն զալմայօրլար, վէ պիր տէֆա պու պէօյիւք պէտէն ույանըպ ալաղա զալգարսա, Ագսա ի Շարգտա պէօյիւք չէյէր մէմուլ օլունապիլիր:

Էնալի չիմտիքի տինլէրլինտէն մէմուռն տէյիլ տիրլէր: Պու սօն ինդիլապ էսնասընտա պէօյիւք պիր չէնր ասըլար էլինէ տիւչտիւքտէն պիր զալ սաաթ սօնրա, Մր. Պէքսթօն կիտիպ չէնրի կէզտիյինտէ փուլթանէլէրին խարապ էտիլմիշ վէ փուլթարըն փարէ փարչա օլունը օլտուղսնու միւչանէտէ էլէյմիշ տիր: Ատէմին պիրլինին էվինտէ կիւլէլ պիր փաթու վար իտի: Նասըլ իտէ էվինտէ հանդըն պաշլայըպ քէնտիտի տիչարը զալմագա մէճպուր օլտու: Պիր տէ թիւթիւն վէ տիւմանըն արասընտան էվտէքի աօնուղլար, քէօփէքլէր, քէտիլէր, հաթթա ֆարէլէր պիլէ ֆիրար էթմէյէ պաշլատըլար, լաքին փուլթալէր իչինտէ գալտը: Հէրիֆ պունը կէօրլինճէ փուլթըն՝ քէտի, քէօփէքլէր զատար ֆիրասէթ կէօսթէրէմէտիյինտէն միւլթէտիլէն օ փուլթա սէճտէ էթմէքտէն վազ կէչտի:

Պու կիւն Չինտէ 3,000 զատար միսիօնէրլէր վէ $1\frac{1}{2}$ միլիօն հէրլի Բրիսթիանլար օ մէմլէքէթ էհալիսինի փուլթիլէրթսթիլիյին վէ ճէհալթին էլինտէն գուրթարմագա չալըլըյօրլար: Վէ կէր պու 10—15 սէնէ զարֆրնտա Բրիսթիանլար քէնտի վազիֆէլէրլինտէ սասըգ պուլունուրարսա, ույանմագտա օլան պու պէօյիւք միլլէթ զարպ մէտէնիյէթի իլէ պէրապէր Բրիստոսա տա մալիք օլուր վէ պէօյէճէ պէօյիւք պիր թէնիլքէտէն խէլաս օլուր: Լաքին էկէր պու էհալի ույանըպ տա Բրիստոսարգ պիր մէտէնիլթէ մալիք օլուրսա, Ագսա ի Շարգտա փէք տէնէլթլի հալլար զահիր օլաճադ տըր:

Յ. Գ. Գ.

ԻՇԹԻՐԱՔԱ ՏԱՎԷԹ

Սէվկիւլիւ տօսթլար.—

Էյպէզ ճէպէլ ի Պէրէքէթ տաղընըն չարգընտա քիւլիւք պիր զատապա օլուպ՝ օլ ճիւվարըն ախլ ու իթա մէրքէլի տիր: Պաղտաա չըմէնտըֆէրի $2\frac{1}{2}$ սաաթ՝ չարգընտան կէչմէքտէ տիր:

Էյպէզտէ իքի պէօյիւք մանասթըր վարտըր. պիրի՝ զատապա տէրունինտէ օլուպ կազարիսթլէրէ մախսուս տըր. օլ պիրի զատապա պիր սաաթ մէսաֆէտէ օլուպ, Թրափիսթլէրին թահթը իտարէսինտէ տիր: Փրօթէսթանթ ճէմաաթը 360 նուֆուստան իպարէթ օլուպ՝ 145 քիլիսա ազասը վարտըր:

Խնճիլի իշ՝ սօն սէնէլէրտէ խուսուսի էնէմմիլէթ վէ գուլվէթ քէսպ էտիպ՝ պէլլի թէրազըր տարմլարը ալընմըլ տըր: Բիլիսատա րունանի հայաթ նաֆըզ պիր գուլվէթ տիր:

Ղունանի վէրլի ճիւլթիլնտէ պէլլի թէրազըր վուգու պուլմուշ տըր: Պու ճէմաաթըն վէրաիյի րունանի վէրկի 1907 տէ 24 Լ. Օսմանի իքէն, չիմտի 120 Լ. Օսմանիյէ պալիզ օլմագտա տըր: Օթուզ իւշ ազատան իպարէթ պիր թէպլիր ի պէշարէթ չիրքէթի օլուպ՝ էթրաֆ քէօյէր իչին պիր միւպէչիլի իսթիլտաա էլլէմէքտէ տիր:

Բիլիսա Պօրտտան իանէ ալըր իտի. լաքին չիմտի քէնտի քէնտիլին իտարէ էտիպ՝ չօպանընըն մաաչընը քէաֆիլէն թէէտիյէ էթտիքտէն մատա, պիր միւպէչիլի տախի մաաչընը վէրմէքտէ տիր:

Մէքթէպ պիր մուալլիմ վէ պիր մուալլիմէ վասըլթասըլլէ իտարէ օլունմագտա տըր: Մէքթէպ հալընտա էսկի վալի էվի իսթիմալ օլունուպ, քիֆայէթ էթմէտիլինտէն՝ չօճուզլարըն զըսմը ազամը քիլիսա տէրունինտէ օգունմագտա տըրլար:

Թալիմ ու թէրպիյէյէ չօզ հէվէս ույանմըլ տըր: Պու կիւն Այնթապ Դօլէճինտէ 4, վէ Գըզլար մէտրէսէսինտէ իքի չայիրտիլիզ վարտըր:

Պիր եհնի միֆթիպ պիլնասընա խուսուսի ինթիյաճ վար տըր: Եէթմիշ լիրա ի Օսմանի իլէ հէնի մէքթէպ պիլնասը իչին կէնիշ պիր առազի ալընմըլ տըր: Հալա 30 լիրա պօրճ վար տըր:

Պու պինա իչին 400 լիրա լազըմ տըր. 100 լիրասընը ճէմիլէթ թէանհիւտ էթմիշ տիր:

խաորձուէն 300 լիրա թալէպիմիզ վար տըր :
նչէ պաշանմը տըր :

Սէվիլիւ տոսթլար , պու զըսա մալիւ-
մաթաան անյատընը քի , ինճիլ պու քիլի-
սատա նէ՝ զատար իշ կէօրէպիլիբ : Այլահըն
սիզէ օլան իհասնրնաան ճիւզի պիբ հիսսէ էյ-
պէզտէ օլան իշէ թախսիս էթմէք թաթէրմի-
սինիզ :

Ամէրիգատաան հէտիյէ կէօնտէրէնէր տօգ-
րուտաան Պօսթօնտա Ամէրիգաան Պօրաըն , սան-
աըզքեարընա , հանի չու էտրէսէ հօլլասընլար

Mr. F. H. Wiggins,

14 Beacon St. Boston, Mass.

Պու մէմէքէթտէ իանէ էթմէք իսթէյնէր՝
Այնթապտա Ամէրիգալը Մր. Լ. Ր. Ֆաուլա ,
հախօա չու տարէսէ կէօնտէրէպիլիլիբ : Իս-
կէստէրոն թարիգիյէ հաստատա էյպէզտէ
Փրօթէսթանթ վարզը :

էյպէզ Ինճիլի քիլիսա Չօպանը

ԵՆՈՎՔ Յ. ՀԱՏԻՏԵԱՆ

Քեաթիպ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՔԵԼԷՇԵԱՆ

Պեն էյպէզի շախսէն քանըրըն , վե պաշահ-
բի միւրանէարը զալպէն իսգա հեհրիւ :

ՏՕՔ. ՇԷՓԸՐՏ

ԹԷՔՐԱՐ ՊԱՇԼԱՄԱԳ ՔԵՅՅԻ

Սան Ֆրանսիսգօ զէլզէլէսինտէն սօնրա
չէհր ի մէզքիւրիւն մէշհուր տօգթօրլարընտաան
պիլիսի պաշգա պիլի չէհրէ կէօլմիւշ օլարազ
օրատա պու պէօյիւք ֆէլաքէթ հազզընտա
մալիւմաթ վէրիյօր իտի : Լաթին վէրտիյի խա-
պէրլէրտէ անձազ պաշգալարըն պաշընա կէլէն
ուզուպէթլէրի նազլ էտիյօր իտի : Միւմալիէյի
տիլիէյէնէր թէստալիւֆէն անլատըլար քի ,
քէնտիսինին տէ քիւթիւպիսանէսի հանմը ,
ալէթլէրի թէլէֆ օլմուշ վէ իշի խարապ օլ-
մուշ տըր : Իմտի հէր քէս մէրազ իլէ քէն-
տիլին պաշընա կէլմիւշ օլան ուզուպաթ հազ-
զընտա պիլմէք իսթէյնէն , միւմալիէյի , «Է՛հ ,
գուլազ վէրմէյին , պու հօլտա պէն թէքրար
իշէ պաշլամազ քէյֆինի չըգարաճաղըմ » ալ-
միւշ տիր :

Պաշլան մուհարէպէսինտէ Պուլղարլար 318
զապիթ վէ 29,711 նէֆէր մալթուլ վէրմիւշէր
վէ 915 զապիթ վէ 52,550 նէֆէր մէճրուհ օլ-
մուշլար տըր , 2 զապիթ 3,193 նէֆէրտէն տէ
հիշ խապէր ալընմամը տըր : Պու զայաթ պիւ-
թիւն օրաուհուհն Տոէ պիլիսի թէշքիլ էտիյօր :

ՀԱՖԹԱ ԻՍԵՊԷՐԻԵՐԻ

ԽԱՐԻՃԻ

Մեհսիգօ մեհսիքսի կիթտիքճէ նազիք պիլի
հալ ու հէյէթ քէսպ էյլէմէքտէ տիր : Ամէ-
րիգա զըրլըլարը վէրա Գրուզը զապթ էյլէ-
տիլիբ իտէ տէ , պու վազըա մուհարէպէյէ
պաշլամազ աստ օլունմատը . զիրա լէիս ի-
լանը հարպ էթմէզտէն էվլէլ Գօնկրէնին լէ-
յինի ալմազ իճապ էտէր : Հալ շու քի մէսէլէ
հէյէթ ի մէզքիւրէնին հուզուրընա կէթիլի-
տիլինաէ մէպուլար վէ Սինաթօլլար արա-
սընտա պէօյէ պիլի վալըա իշիւն Մէքսիգօ
իլէ մուհարէպէյէ թուլուլմանըն միւնապիպ
օլմատըղընը իտալա էտէնէր պուլունտու : Վէ
իլանը հարպ էթմէզտէն էվլէլ Գօնկրէնին դա-
րար վերմէսինէ պէքլէնիլիյօր : Անաշըլաղը-
նա կէօրէ , Հուէրթա Ամէրիգա պայրաղընը
թօի էնտաթլըլա սէլամլամազտան էվլէլ
պու խուսուստա թարաֆէյին պիլի փօրօգօլ
իմլալամասընը թալէպ էյլէմիւշ , պու իտէ լէիս
Ուիլսընըն Հուէրթալը լէիս թանըմասը տէմէք
օլաճաղընտաան Ամէրիգա պէօյէ պիլի փօրօգօլ
իմլալամազա րազի օլմամը տըր : Վէրա Գրու-
զըն ալըն հասը միւնապէպէթիլիլէ : Ամէրիգալը-
լարտաան 4 վէ Մէքսիգօլըլարտաան 200 մազ-
թուլ տիւշմիւշ տիր : Պրազիլիս , Արմէնիլին
վէ Չիլի հիւքիւմէթլէրի Մէքսիգօ մէսէլէ-
սինի սուհէն թէսվիյէ էթմէք իշիւն թէվա-
սիւթ էթմէյի թէքլիֆ էթմիլիլէր վէ կէրէք
Ուիլսըն կէրէք Հուէրթա պու թէքլիֆի գա-
պու էյլէմիլիլէր տիր :

Ինկիլթերա Գրալ իլէ Գրալիլապընըն Փարիզէ
օլան զիյարէթլէրի փէք մուլթանթան պիլի սու-
րէթտէ իճրա էտիլմիւշ օլուպ , պու զիյարէթ տէ
իթի միլէթլէրին արասընտաքի սամիմի իթի-
լաֆը թանքիւմ էյլէմէյէ սէպէպ օլմուշ տըր :
Սըր էտուլըրտ Կրէյ տախի անլէր իլէ պէրապէր
կիթմիւշ օլտուղուտաան , օրատա Մ. Տումէրիլ իլէ
պէրապէր էվրօփա , Ասիա վէ Աֆրիգատա
մէվճուտ օլան յիյասի մէսէլէլէրէն միւզաքէ-
րաթ իճրա էյլէմիլիլէր վէ հէփ պու մէսէլէլէր-
տէ պու իթի հիւքիւմէթլէրին էֆքեար ու մէն-
ֆատթը միւթթէֆիգ օլտուղը անլալըմըն տըր :

Ինկիլթերա Գրալսիս ժօզէֆ պիլի գաշ հաֆ-
թատաան պիլու նամիգաճ օլուպ , պու կիւնլէր-
տէ անվալը սըհիլէսի պաղը տէրէճէ էնտի-
չէյի միւճիպ օլմապտա տըր :

Մր. Ասպար ահապինսնին Ըլսթրազազար-
չը կէնէնյէրաւ իթթիխազ Էթտիյի ասքէրի
մէսէլէքտէն տօյալը Էթէյի պիր հէյէննսն զուհուր
Էթ իշ տիր: Պաղըրար օ խուսուստա Մր. Աս-
պարին փարլամենթօտա վէրտիյի իզան Է-
թըն հազիգաթա մուղայիր օյաուզուհու իտ-
տիա Էթտիլէր: Մր. Ասպարին իսկ, Հուայր
Փէյիյի իսմինտէ պիր թահրիրաթ նէչը Էտէրէթ օ
պապաա հէնի իզահաթաա պուլուհուրը տըր: Մու-
խայիֆ Փըրզա րէիսի Մր. Պոնար Լօ պու իզա-
հաթտան մէմնուն գալմայարազ, փարլամենթ-
թօտա Պաշ Վէթիլէ՝ «Կայանն» տէմիշ տիր:
Պոնուն իւզէրինէ մէսէլէնին փարլամենթօտա
թահիլը Էտիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼԻ

Ասպար ահապինսնին.—Շարքը գարպին սուլն
ու միւսայէմէթի խուսուստնտա փէք պէօյիք
թէէսիրի հաիզ օլան Ատալար մէսէլէսի հա-
լա սիրիւնմէքտէ վէ անըն նէ սուրէթլէ հալ
օլունաճաղը պիր մուսամա հալինտէ գալմադտա
տըր: Ալմանիանն թէյիլի իւզէրինէ Դու-
մանիանն տօսթանէ թէվաուսթը, ճէնէրալ
Գօանտանն իսթանպօլ վէ Աթինա րիճալը
սիյասիյէսիլէ պու պապաա թէաթի ի Էթիքար
Էտիպ պիր զէմին ի իթիլաֆ հազըրլամազ ի-
չիւն սարֆ Էթտիյի մէսաի, մուայլէն պիր նէ-
թիճէ վէրմէմիշ տիր: Մամաֆիճ ճէնէրալ Գօ-
անտա Աթինայա ուղարմըր օլարազ Մըարտան
Իսթանպօլա ալտէթ էյլէտիյինտէ, պիրիննի զի-
յարէթինտէքի սիւքիւթիւնէ րաղմէն պու
տէֆա զաղէթարաա պապը չայանը տիգզաթ
պէյանաթաա պուլուհուրը տըր: Ճէնէրալ Գօ-
անտա նիքպին օլուպ Ատալար մէսէլէսինին
փէք հազըն պիր զէմանտա հալ օլունաճաղընը
պէյան Էտիյօր: Թապիլի ի Էթիքար զաղէթա-
սընա օլան պէյանաթընն Էն մուհիւմ գրամը-
նը պիր վէճն ի աթի նապլ Էտիյօրուզ: «Եու-
նան րիճալը տէվլէթիլէ օլան միւլաղաթրի-
տան ալտըրմ թէէսիր չու տըր քի,անիէր պա-
մեհիլէսէ զայիք Ըիֆային սիլիէր: Ատալար մէսէ-
լէսի նամը ալթընտա մէվճուտ օլան իսթիլա-
ֆըն փէք հազըն կիւնտէ իքի թարա-
ֆըն մէնաֆիլնէ մուվաֆըր պիր սուրէթտէ
հալ օլունաճաղընը գանն Էտէրիմ: Վէ զաթէն
կէրէք Թիւրքիա վէ կէրէք Եունանիսթան րի-
ճալը տէվլէթի՝ մէսէլէյի տօղըրուտան տօղըր-
ա իճրա ի միւղաքէրաթ իլէ հալ Էթմէնին
Փէվաիտին թաղտիր Էթմիշ տիրէր, չէօյլէքի

իսթիլաֆը տահա զըստ պիր եօլ իլէ իզալէ
Էթմէնին իսթիլաֆը զաթէն վիւճուտա կէթի-
րիլմիշ տիր: Շարքի գաննը հազընտա չու
գատարընը սէօյլէյիլիլիմ քի Ասպար մեհի-
լիսի ուղալն միւսէք մուայլազա գալմաճալ
վէ փէք հազըն կիւնիլէսէ սուրէք ի գաթիլէսէ հալ
օլունաճալ չըր: Բամանիանն մէնֆաթը պու-
լիքի հիւքիւթիլէր արաւընտա տաթի պիր
տօսթըլուզ թէէսիւ վէ իսթիլաֆաթըն կիւն
Էթլէլ տէֆ ու իզալէսինի թալէպ Էտէր: Լա-
քին չունու տա իլալէ Էտէլիմ քի ճէնէրալ
Գօանտանն պու նիքպին պէյանաթը իլէ վա-
զըրալ արաւընտա մուհիւմ պիր թէզատա
վար տըր: Տիւվլէ ի մուղալմա Եունանիս-
թանն կէլէն 21 Փետրուար թարիլիյի նօ-
թաթընա քէնտի ճէվապ նօթալարընը վէրմիշ
տիրէր: Պու նօթատա Ատալար մէսէլէսի հազ-
ընտա չու ճիւլէլէր վար տըր: «Պօզա Ատա,
Իմրօզ, վէ Մէիւ ճէզիլէլէրի տաթիլինտէքի
Բուսարըն մէթթէպիլէր վէ տինէ միւթէտը-
լիզ մէնաֆի ի մախսուսէլէրինին վիգալէսի
զըմընտա իյճապ Էտէն միւլտիր թէէմինա-
թա նաիլ օլապիլմէլէրի իչիւն տէվլէթիլէր՝
պիւթիւն նուֆուզարընը սարֆ Էթմէլէ հազըր
տըրլար:» Քէզա, «Եունանիսթանա թէրք Է-
տիլէն Ատալար մէսէլէսինէ կէլիննէ, մէզըր
Ատալարա Եունանիսթանն թէմէլիլիք վէ
թատարուֆուհա գարչը իյզալ միւլքիլաթ
Էտիլմէմէսի վէ Թիւրքիանն Էթթիա տէվլէթ-
լէրի թարաթընտան միւլթէրէքն իթթիլազ
օլունան գարարա րիպէթ Էթմէսի իչիւն Տիւ-
վլէ ի մուղալմա Պապը Ալի նէզալնտէ պիր
սուրէթ ի տօսթանէտէ նուֆուզ իլլէտէ-
ճէքլէր տիր:» Եունան հիւքիւթիլնին նիմ
րէտմի զաղէթա օլան Փաթրիւ՝ Յէվլէթիլէրին
նօթաթը հազընտա նէչը Էթմիշ օլտուղա պիր
մէզալէտէ չէօյլէ տէյօր, «Ատալար մէսէլէսի-
նէ կէլինտիքտէ, տէվլէթիլէրին ճէվապը քէն-
տի զաթի վէ մանասը սէօզլէրիլլէ, Եունա-
նիսթանը անճաղ պիր թարաֆա տիտ չարթ-
լարը իճրա Էթմէլէ թէանհիւտիւնտէն զուր-
թարըր: Ֆիլհաղիլա, Ատալար նէ՝ կէրի Թիւր-
քիայա իտաէ օլունապիլիլ, վէ նէ՝ տէ անլէ-
րին մուհաֆազա վէ Էմիլիլթի իչիւն զարու-
րի օլան ինչաթ ինմալ օլունապիլիլ:» Կէօ-
րիւնիլլօր քի ճէնէրալ Գօանտանն նիքպին
պէյանաթը իլէ Փաթրիլին մէզալէսի արաթըն-
տա մուհիւմ պիր թէզատա վար տըր: Ճէնէ-
րալ Գօանտա Բուսանիայա աղիմէթ Էթմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

միւղէսինն ընտրի քիւշաւը, վէլի ի ահտ
Եռասուֆ իղլէսաին էֆ. նին ըրյասէթի թահ-
թընտա խճառ ուղունմուշ տըր: Վիւքէլա, չէ-
զասէ Սէլահէտաին էֆ. վէ սաիր միւթէնա-
յիզան մէտուվէն հազըր պուլունմուշլար տըր:
Միւղէ. հէյէթ ի խտարէսի իքի սէնէտէն պէրի
միւթէնաւորյէն չալըշարագ կէրէք իսթանպու-
տան վէ կէրէք թաշարտան պիր չոգ ասարը
աթիգէ ի իսլամիյէ էլաէ էթմիշ տիր:— Թալէ-
աթ պէյ վէ էնվէր փաշա զարիպէն Պուքրէշի
զիյարէթ էտէճէք տիրլէր:— Փարիզ Մալիյէ
գօնֆէրանսընըն եւլվմ ի իճթիմար հազլաշմագ-
տա ուղտուղունտան Օսմանլը մուրախիսաւարը
հազընլարտա փարիզէ ազիմէթ էտէճէք տիր-
լէր:— Փօսթա թէլէզրաֆ հազըր Ոսկան էֆ.
Պէյրութտան հալէպէ վէ Պաղատաա կիտէճէք
տիր: Փօսթա ումուրընտա իճրա ի թէպփիգաթ
էթմէք իչիւն Անատուրոյա աախի կիտէճէք
տիր:— Փէյլաւ, Ճալիսա պէյին պէոյիւք իս-
թիյրազտան գօմօսիօն հազըր ուան 2,100,000
ֆրանքը խաղինէ ի տէվլէթէ թէրք էթմիյինի
հազընլ իսէ տէ, Թանին պուսու թէքիլպ էթ-
միշ վէ տէվր ի մէշրութիյէթտէ պիր հազըրըն
էսասէն գօմօսիօն հազըր պուլունմուշաղընը
հազընլ տըր:— Հիւքիւմէթ իտարէ ի վիլա-
յէթ գանուըն ը մուվազպաթընը թաաիլ էթմիշ
տիր: Վիլայէթ մէճլիս ի ումուլիլէրինտէ իս-
լամլար վէ Գրիսթիյանլար սալըլարը իյէ միւ-
թէնասըն պիր միգտարտա ազա պուլունմու-
րաճագլար տըրլար: Ալալար սօն մէճլիս ի մէ-
պուսան միւնիթէիլպ ի սանիլէրի թարաֆընտան
ինթիխապ ուղունաճագ տըր: Վիլայէթ մէճլիս
ի իտարէսի վիլայէթին իսլամ վէ Գրիսթիան
էնայիպինն տաէտինի հազարը տիպգաթա ա-
լարագ անա միւթէնասընպէն մէճլիս ի սահա-
միտէ գաշ Գրիսթիան վէ գաշ իսլամ ազա
պուլունաճագընը թային էտէճէք տիր: Վիլա-
յէթին պիւտճէսի պապընտա տախի պազը
թատիլաթ իճրա էտիմիշ տիր:— Եազընլարտա
Թիւրքիա վէ Պուլղարիայը եէկտիկէրինէ թագ-
րիպ էթմէք իչիւն պիր Թիւրքօ-Պուլղար գօ-
միթէ իսթանպուտա թէյէքքիւլ էտէճէք տիր:—
Պէնկազիտէն իսթանպուլա կէթիրիլպ տիվան ը
հարպ թարաֆընտան իտաւա մաքիւմ ուան
վէ ճէզասը պիլախրիւրէ 15 սէնէ քիւրէկէ թահ-
վիլ ուղունտան վէ նիհայէթ թէմամէն աֆվ ը չա-
հանէյէ հալ ուան Սզիլպ պէյ հապսխանէտէն
չըգարըլարագ տէր հալ Բուսանիս վափօրըլա
Մըսար կէօնտէրիլմիշ տիր:

Փեթերոպուրկ էրմէնիլէրին Թալ. Խորհուր-
դը՝ սէնէվի 1,000 բուպլի էրզրուտա քիւն
էնի Սանասարեան մէքթէպինէ, 1000 բուպլի
Վանտա Կեդրունական մէքթէպինէ, 1000 բուպ-
լի Մուշ վէ 1000 բուպլի տախի Պիթլիս Ու-
ստանական Խորհուրդարընա իանէ էթմէ-
յէ զարար վէրմիշ տիր: Վան վէ էրզրուտա
պինէր բուպլի զաթէն կէօնտէրիլմիշ տիր:—
Հայ Բարեգործական Միութիւն՝ Խոյք ֆագիր
էրմէնի քէոյիւլէրինէ թօսուվուպ ալընմագ
իչիւն 150 լիրա իանէ էթմիշ տիր: Բէշա
Վան Վարժապէսանցընա սէնէվի 60 լիրա ի-
անէ թախսիս էթմիշ վէ մէվքիւր մէքթէ-
պին սէնայի չիւպէսինէ ալաթ վէ էտէվաթ
սաթուն ալընմասը իչիւն 50 լիրա հէտիլէ էթ-
միշ տիր:— Մուլինսիլ էֆրատըն աաքէր ա-
լընմասը չէր թարաֆտան կէլէն խապէրլէրէ
կէօրէ էհայինին սէֆալէթինի մուճիպ ումագ-
տա տըր: «Փաթրիգ էֆ. պու իոսուսուլարը
հիւքիւմէթին հազար ը տիգգաթընա արգ էթ-
մէք իւլլէ Ատլիյէ հազըրընա միւրաճէաթ էյլէ-
միշ տիր:— Բուսիա Տուճասընըն էրմէնի ազա-
տընտան Մ. Պապաջանեան պու կիւնլէրտէ Զա-
տիկ միւնասէպէթիլլէ չէրիմիլի զիյարէթ էյլէ-
միշ տիր: Միւշարիլէյն Ս. Փաթրիգ իլէ քէզա
Բուս սէֆիլի Մ. Կիրս իլէ տէ միւլագաթտա
պուլունմուշ տըր: Ազգ. Վարչութիւն Ասնա-
պէսի Տօգթ. Դաւիթեան էֆ. միւշարիլէյնին չէ-
րէֆինէ պիր չայ զիյաֆէթի վէրմիշ ուղուպ, ան-
տէ զէվաթ ը միւթէպէրէ իլէ վէ պու հաֆթանըն
փագար էրթէսի ազաւմընտա Վիւ. Շմաւոնեան
իանէսինտէ պալը Փրօթէսթանթ զաթլար իլէ
տախի կէօրիւլմիւշ տիր: Մ. Պապաջանեան կէնճ
վէ զէքի, ալի վագթտա լաթիֆ վէ հէճիպ
աթվար սաշիլի պիր զաթ ուղուպ, պիլա չիւպ-
հէ Տուճատա էրմէնի միլլէթինէ չէրէֆ կէ-
թիլէն պիր մէվքի իհրագ էյլէմէքտէ տիր:
— 1914 Յունուարտան իթիպարէն Կիլիկիան
Որթախնաւ մէքքէզի գօմիսիօնու 134 լիրա
իանէ գապուլ էթմիշ տիր:— Նիշողոսեան
մէքթէպինին թալէպէլէրի Կրթական ֆօնտ ի-
չիւն արալարընտա 440 դրշ. թօփլայըլ փաթ-
րիպիսանէյէ կէօնտէրմիշ տիրլէր: Կիւպէլ պիր
նուսիլէ:— Էջմիածին Վիւ. Կաթողիկոսունու
1914 Փետրուար 14 թարիխի Պօղոս Նու-
պար փաշայա կէօնտէրմիշ ուղտուղու օրնու-
րեան Կոնդակ էջմիածին ընտրի զաղէթասը օգ

Բ Ա Հ Ն Ի Ի Մ Ա Ն Ը Ն Ի Լ Ա Ն Լ Ա Ր Ը

1. Բահնիւնանքն Ամերիգատա եալընըդ մէսուլ աճնիի նիւ Եօրգտա Messers S. Telfeyan & Co. (114 Fifth Ave. New York City.) տիրէր: Պիյ ճիւղէ սրփարըչար վէ ապօնէ պէտէլէրի միւմարէյն էֆէնտիլէրէ կէօնաէրիլիւրսէ պիլզէ ելիլիյր: Ճէնուպի Ամերիգատա պուլղուան ապօնէլէրիլիւր տալի քէն-տի իմապլարընը թէլֆէնան էֆէնտիլէրէ թէսպիլէ էտէրլէրսէ պիլզէ տաճա ու-հալէլիլի պուր:

2. Թիւրքիատա պիլզէ տօղրուտան սըփարըլ վէրէնլիւր պէտէլինի փօսթա փուլու (պաչա նէվ փուլ կէօնաէրիլիւրսէ, աճադ 1 զրչլըդ եա երմի փարա-լըդ փօսթա փուլու օլուոն) եա տա մանա փօսթ թարիլիլէ կէօնաէրէպիլիլիլէր:

Ատրէսլէր թէպտիլաթը իչիւն 2 զրչլ. կէօնաէրմէք իճապ էտէր:

Բահնիւնանքն 7 նօմէրօսը տիւքէնմիլ օլուղուոնտան աճէրտէն պիլզէ իատէ Լտէպիլիլէր օլուրսա փէք մլնուոն օլուրըդ:

Բ Ա Հ Ա Թ

ՄԵՏԵՆԱՆԱԹ ԷՓՄԷԹ ԻՍԹԵՅԷՆԱԷՐԷ

Լիվրիալ, Հալի, Թիւրքի, Ֆաօլի, Մարսիլիա վլ. Փարսա քարիլիլիլիլէ

Ամերիգա, Դանասա 3 Պուհնու Արիւ, Պուպի, Դոլուպի վէ Կարիարա, Ապարալիա, Ձին վէ ճափօնիպա

Սէյր ու սէֆէր էյլէյէն միւլթէսէր վէ էմին Գիւ-նրս Լայն, Հուպր Սար Լայն, Գէնէսիլն վէ-սիլիլ, Փլնիլնիլլը Օրիլնրը, Ճլն. Թաւնաթ-լանիլ, Թաւնաթը Մարիլիլ, Անգըր Լայն, Ճապը Լայն վէ ստիլ ինիլիլ, Ճրանըդ վէ էմինի գումիանիլլարըն վափօրընտա սէյտաթ էթմէք նիլէթիլնտ օլուալ, վափօր վէ քոնէսիլիլէր պիլէթէրի սաթուոն տլուալ ետիլտա պալ ճիլէթէրսէ թաչիլիլէն եա ճիլիլէն մալիլմիլթ էլտէ էթմէք իսթէյէն պիլ ճիլմէ միւլթէրէմ վէվաթլն Տէքիտաթէթտէ, Դալա-թատա, Ձիլիլ իլիլիլմ իտնընտա, Յիլնիլ գաթտա ՅՈՒ ՀՈՒ ՆԻԼԷ Գ. ԱՃԷՄԵԱՆ, էֆլէ միւրաճէաթ էյլէմէլէրի իլան վէ թալիլիլէ էտիլիլ: Միւլթաթիլ օլ-մալան պիլ թալըմ տճէնթէրիլն Տիլէլէթի սէպէպիլ-տէն Էլիլարը սէֆալիլ օլմալմալ իչիլն Տէր շէյտէն էվլէլ պալտաթիլ իտիլսէ միւրաճէաթ էթմէլէրի չօլ փալիլիլ օլուալ: Մէթթուալ իլէ մալիլմիլթ ալմադ իս-թէյլէլէրիլն էֆֆէն 1 զրչլըդ փուլ կէօնաէրմէլէրի թճալ էտէր:

ՀԻՐ ՇԷՂԻՏԷ ՇԻԻՊԻՍԻ ՎԱՐ ՏԸՐ

Սիլիլէր տիլիլ մալինա-լարը տիւնեանըն էն էյի մալինալարը օլուալ էվ իչ-լէրի վէ էրպալը սանաաթ իչիլն պիլ էմալ տըր:

Սալթէլէրտէն սազընմադ իչիլն պուրատա կէօթէրի-լէն ֆապրիլա մարգալընա տիլգաթ օլուոն:

ՄԵՆԱԷՐ Տիլիլ մալինալարը շիլիլիլ

Մէմալիլ Օսմանիլէ իչիլն իտարէ ի մէր-քէլիլիլ Տէր ի Սաատէթ, Պէլ օղու ճատաթիլ Քէպիլիլն Ն. 343:

ՄԸՍԸՐ ԳԻԼՏԻ ՖՈՆԱԷ ԹԱՎԼԻԱԹՐ

36-ԻՆՃԻ ՔԷՇԻՏԷ — 15 ԱՊՐԻԼ 1914

Նօ. 258,033 (1886) պիլիլնիլ իլլարմիլէ 100,000 ֆր. իլլարմիլէ գալանմըլ տըր:

Աթիլէրի 25 նօմէրօլարըն պէհէրի 1000էր ֆր. իլլարմիլէ գալանմըլար տըր:

934 48068 141753 201069 340953

5196 95681 149489 226445 358950

13575 96634 151915 231568 369909

25635 97267 172973 308084 375432

40773 130018 176409 333657 380507

143-ԻՆՃԻ ՔԷՇԻՏԷ — 15 ԱՊՐԻԼ 1913

Նօ. 442,243 (1903) պիլիլնիլ իլլարմիլէ 100,000 ֆր. գալանմըլ տըր:

Աթիլէրի 25 նօլարըն պէհէրի 1000 էր ֆր. իլլարմիլէ գալանմըլար տըր:

407417 458553 522828 589963 676988

410450 464621 565757 625245 785252

418551 467908 567116 638946 793112

433218 506265 576399 661766 793658

351998 509139 586040 666125 798521

42-ԻՆՃԻ ՔԷՇԻՏԷ — 1911 ՍԷՆԷՍԻ (15 ԱՊՐԻԼ)

132,095 Նօլը թալիլ 50,000 վէ 13,794

Նօլը թալիլ 10,000էր ֆր. պէօյիլէ իլլարմիլէ գալանմըլար տըր:

Աթիլէրի 24 թալիլաթ տալիլ պէ-հէրի 1000էր ֆր. գալանմըլար տըր:

4599 41607 139206 157566 359176

16407 72493 140807 205370 366594

17292 72531 145010 269629 377026

18618 90853 146120 313472 391671

30130 122826 156309 318333 —

Թէէտիլաթա 1914 մալիլ Լտէն պաշ-

լանաճադ տըր:

ՊՕՂՈՒ ԹԱԳՃԵԱՆ

Խաթանայոյսա, Սուրբան Հասնաւ անսսե ևօ. 8
Դալսեհիսկ, Պորեհմիկեր ևօ. 22

Հէր նէլ քիմեալի փիւսթանդէր Էնդալար, ալաթլար, մատեն սուլարը, պալըգ Էադլարը, թանթա գուրուսու թօղը, պանարիյէ վէ սաիրէ պուլունմադուա տոր:

Էվրօիանն Էն մէշուր ֆապրիգալարընտան թլաարիք օլունուր, վէ ֆիաթլար զայէթ միաթլարի տիր:

ԷՆՎԱԻ

ՅԱՂ, ՊԵՆՁԻՆ ՎԷ ՊՕՅԱ ՏԵՓՕՍԷ
ԳԷՈՐԳ ՍԱՂԸՐԵԱՆ

Բանքա Դալե անսսեի ևօ. 48, ևօ. Թեդեֆոն 1414

Մաղաղամըղաս Էէր նէլ մաքինա Էաղլարը, խալիս Այվալըգ պիրինճի զէյթուն Էաղլը, խուսուսի Էաղլըլանմըլ նէֆիս սատէ Էաղլ, Էէր չէյիտ Էպնիյէյէ մախսուս Էաղլ վէ պոյալար, նէֆիթ, պէգիր, իսփիրթօ, թուրթալ, րէյինա, վէրնիգ չէյիտլերի վէ սաիրէ մալլէր թօփտան վէ փէրաքէնտէ Էնվէն ֆիաթլա ֆիւրուսթ օլունուր:

Թաշրատան վուգու պուլաճաղ սըփարըլաթ տաթի սէրիէն վէ տիգղաթը թամմէ իլէ իճրա օլունաճաղընը Էնալի ի միւսթէրէմէյէ իլան Էթմէքլէ միւսթէլիսր պուլունուրուղ:

ՀԱՖԹԱԼԳ ՍԱԹԸՐ ՓԻՅԱՍԷԼԵՐԻ

Պաւղոսայ.— Էքթրա սէրթ 47—48, Ա սէրթ 45—46. Բ սէրթ 42—43: Տէօմէ սէրթ 42—41¹/₂, պէյաղ Ա 45³/₄—45¹/₂, պէյաղ Բ 44—44¹/₂, պէյաղ չալաարը 45—35, սաֆի չալաար 32¹/₂—33: Արփա Էքթրա 32¹/₂—33, Ա 30—30¹/₂, Բ 29—29¹/₂:

Ավ սէրիլէրի.— Թիլքի (Անատու) 110 Տիյարպէր 70, Կէյլէ 80: Սանսար (Ամասիա) 275: Ձէրտիվա 395—405 Թաղը վէ չաքալ 36—38: Թալլան (Անատու) 260—260: Ատանա, Մէրսին 170—180:

Միւսթէնէվլի.— Պալ մուսու 22¹/₂—23: Աֆիօն գապա վէ Պալլէքսի 177—218, Իւրկիւպ 230, Եօղլատ, Մատեն 250—255: Թիֆթիկ Գօնիս, Սիվրիհիսաղ 141¹/₂—15, գապա 7¹/₄, տէրի 11¹/₂—12³/₄, Գօնիս, Սիվաղ 13¹/₂—14, Ձիլէ 15¹/₄—15³/₄, Էնդարէ, Եօղլատ 16¹/₄—16³/₄, Էքթիշէր, Բէօթահիս, Գարա Հիսար, Պէյ փաղար Էքթթրալարը 18¹/₄—18³/₄:

؟ ى ر ، ى ع 3 . 9 . Գրիգորեան. «Իւչ

մի պիր մի րիսալէսի Արապի հուրուֆաթլա թիւքքէ թապ օլունմուլ օլուպ, Սալիսի Շէրիֆ թալիմինէ տաիր պաղը սիւալլարա ճէվապ վէրէքէք Բիսթիյանլարին միւշըրք օլմատըլարընը իսպաթ Էտէր: Անը Միւսլիման գոմշուլարըմըղըն օղունսըր յաղըմ ալըր: Ֆիյաթր 40 փարա իսէ ալ, 10 Էա տահա զիյառէ ալանլարա. 50 իսգօնթօ Էտիրի: Իսգօնթօ Էտիրէն քիթապարըն փօթթա իւճրէթի: ֆաղլա ալընըր: Ամէրիպ իչին ֆիյաթը 15 տէնթ տիր: Սըրաբուլ իչին Բանիլանս իտարէխանէսինէ միւրաճէաթ օլունա:

Անասը Եօղլատըն Մէրայ գարիյէսինան Բեյլ օղլու Մինաս պունսան 3 տէնէ Էվլէ Ասքէրէ Կիթմիչ. պիլախըրէ Իզմիրուն խապէր ալընմըլ իսէ տէ, պիր սէնէտէն պէրու հիչ պիր թարաֆտան խապէր ալընմամըլ տըր: Մէրգուճ 22 Էաղլանս օրթա պոյլը, դարա Էանըղ, սաղ Կէօղլանին Էանընսա Էանըղ պիր Էսէրի վար: Մէրգուճու թանրյանլարըն Բանիլանս վասըրթասըլա մալիւմաթ վէրմէլէրի րիճա օլունուր:

ՅԱԿՈՐ ԲԱՀԱՆԱՅ ՕՉԱՆԵԱՆ
Մաղար օղլու Գարիյէսի

Բիթապ սըփարըլ Էտէնլէր պէտէյինի (ֆիյաթ վէ փօթթա իւճրէթի) փէյին օլարաղ Բանիլանս իտարէխանէսինտէ ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ԳՐԳԻՆԱՇԱՐԵԱՆ Իրաւ Էտէրլէրա, միւսթիւն սըփարըլ Էտիրէն քիթապարը վաղթընտա իրաւա սայ Էտէճէք տիր:

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՄԻՆԱՊԻՆԻՅԵՐԻ. Մուլ 2 Կիրի Պէթ ՕՂԼՈՒ, Այնէլի Չէմէ Ս. Երրորդութին քիլիսէսի, սաաթ ալաֆր. 10 տա, [Պրն. Միհրան ճէճիգեան]:
ԷՏԻՖ ՓԱՇԱ, Ամէրիգան մէքթէպինտէ, խանկա քիլիսէսի, սաաթ ալաֆր. 10 տա, [վեր. 8. Ա. ճէճիգեան]:
ՊԱՅՊԼ ՀԱՌԻՍ, Ֆինճանճըլար Էօղլուշու, Էրնանուէլ քիլիսէսի, սաաթ ալաֆր. 10.30 տա, [վեր. 8. Գ. Գրեգորեան]:

ԻԻՍԿԻՏԱՐ, Ամէրիգան մէքթէպ իպատէթխանէսի, սաաթ ալաֆր. 10 տա, [վեր. Ա. Շմուռնեան]:
ՊՕՅԱՃԸ ԳԻԻԻԼ, Կոստիկեան խանէսինտէ, սաաթ ալաֆ. 3 տէ:
ԵՆԵԻ ՇԷՀԻ (Պէյ օղլու), Մաճար սօգաղ, նօմէրօ 105, սաղաչ իպատէթի, սաաթ ալաֆր. 11¹/₂ տա, Կիրակի մէքթէպի տէրսի, սաաթ 11¹/₂ տա, [Պատ. Գարեգին Ղ. Գունտուրաճեան]:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Էսամը միւսթէտալէ	88.20
Րուսէլի չմէնտըֆէր	Ֆր. 192.37
Բրէտի Ֆօնսիյէ Լիփի. 1886	Ֆր. 344.
" " " 1908	" 274.
" " " 1911	" 265.50
Թրանսվալ	" 28.